

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Zhodnocení daňového zatížení osob samostatně výdělečně činných a
zaměstnanců v komparaci s vybranými zeměmi

Tax Burden Assessment of Self-employed Persons and Employees in Comparison to Selected
Countries

Student:

Bc. Aneta Dedková

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Yveta Pšenková, Ph.D.

Ostrava 2019

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Aneta Dedková**

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně

Téma: Zhodnocení daňového zatížení osob samostatně výdělečně činných a
zaměstnanců v komparaci s vybranými zeměmi
Tax Burden Assessment of Self-employed Persons and Employees in
Comparison to Selected Countries

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teoretické aspekty daně z příjmů fyzických osob a mzdové problematiky v České republice
  3. Teoretické aspekty daně z příjmů fyzických osob a mzdové problematiky ve vybraných zemích
  4. Komparace daňového zatížení v příkladech
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DENIS, C., T. HEMMELGARN and B. SLOAN, eds. *Taxation Trends in the European Union. 2014 Edition*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. 314 p. ISBN 978-92-79-35672-8.
- PELECH, Petr a Iva RINDOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2018*. 26. vyd. Olomouc: ANAG, 2018. 392 s. ISBN 978-80-7554-114-7.
- VYCHOPEŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2018*. 14. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 545 s. ISBN 978-80-7598-019-9.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 26. 4. 2019

.....
Aneta Dedková

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Teoretické aspekty daně z příjmů fyzických osob a mzdové problematiky v České republice	7
2.1	Daň z příjmů fyzických osob	7
2.2	Příjmy ze závislé činnosti	9
2.2.1	Příjmy nezahrnované do základu daně	10
2.2.2	Prohlášení poplatníka daně z příjmů FO ze závislé činnosti.....	11
2.2.3	Pracovněprávní vztah	12
2.2.4	Mzda.....	13
2.2.5	Sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců.....	14
2.3	Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti	16
2.3.1	Paušální výdaje.....	17
2.3.2	Daň stanovena paušální částkou	18
2.3.3	Sociální a zdravotní pojištění OSVČ	18
2.4	Odpočty od základu daně	20
2.5	Slevy na dani	22
2.6	Daňové zvýhodnění	24
3	Teoretické aspekty daně z příjmů fyzických osob a mzdové problematiky ve vybraných zemích	26
3.1	Belgie.....	26
3.1.1	Příjmy ze závislé činnosti.....	28
3.1.2	Podnikatelské příjmy	29
3.1.3	Paušální výdaje.....	29
3.1.4	Odčitatelné položky.....	29
3.1.5	Nezdanitelné části základu daně	30
3.1.6	Ostatní odpočty od daně	32
3.1.7	Sazby daně.....	32
3.1.8	System sociálního zabezpečení	33
3.2	Rakousko	33
3.2.1	Příjmy ze zaměstnání	35
3.2.2	Podnikatelské příjmy	36
3.2.3	Odčitatelná položka od základu daně	37

3.2.4	Paušální výdaje.....	37
3.2.5	Zvláštní výdaje	38
3.2.6	Mimořádné výdaje.....	38
3.2.7	Sazby daně.....	39
3.2.8	Slevy na dani	39
3.2.9	System sociálního zabezpečení	40
4	Komparace daňového zatížení v příkladech	42
4.1	Vybrané ukazatele daňového zatížení	42
4.2	Daňové zatížení příjmů ze zaměstnání	43
4.2.1	Výpočet roční čisté mzdy v ČR.....	43
4.2.2	Výpočet roční čisté mzdy v Belgii	44
4.2.3	Výpočet roční čisté mzdy v Rakousku	46
4.2.4	Komparace daňového zatížení příjmů zaměstnanců	47
4.2.5	Komparace zjištěných výsledků zaměstnance bez dětí (Varianta A).....	47
4.2.6	Komparace zjištěných výsledků zaměstnance se dvěma dětmi (Varianta B)	50
4.3	Komparace zdanění podnikatelských příjmů	53
4.3.1	Výpočet daňové povinnosti a pojistného v ČR	54
4.3.2	Výpočet daňové povinnosti a pojistného v Belgii.....	55
4.3.3	Výpočet daňové povinnosti a pojistného v Rakousku	56
4.3.4	Zhodnocení zjištěných výsledků	58
4.4	Komparace zdanění příjmů ze zaměstnání a ze samostatné výdělečné činnosti	62
4.4.1	Česká republika	62
4.4.2	Belgie	63
4.4.3	Rakousko	64
5	Závěr	66
	Seznam použité literatury	70
	Seznam zkratk	74

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

1 Úvod

Příjmy získané zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými v jednotlivých zemích EU jsou zdaňovány prostřednictvím daně z příjmů fyzických osob. Zdanění příjmů výše zmíněných poplatníků daně je uskutečněno odlišným způsobem v každé zemi EU a není dosaženo harmonizace zdanění v rámci EU, jak je tomu u daní nepřímých. Daň z příjmů FO je v každém státě upravena vlastním právním předpisem sestaveným vládou daného státu. Odlišnosti ve zdanění příjmů FO jsou v uplatnění daňových úlev, ve stanovení daňových základů, ale také v jednotlivých sazbách daně pro výpočet daňové povinnosti. Jednotlivé systémy daně z příjmů FO jsou v některých zemích EU velmi složité, zejména v ekonomicky vyspělých státech.

Cílem diplomové práce je vymezení teoretických aspektů daně z příjmů FO a mzdové problematiky v České republice, Belgii a Rakousku, následného srovnání daňového zatížení zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných ve vybraných zemích a zhodnocení rozdílů a výhod ve zdanění příjmů FO v jednotlivých zemích.

Diplomová práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola je věnována dani z příjmů FO a mzdové problematice v České republice. V kapitole jsou uvedeny obecné informace o dani z příjmů FO, dále je kapitola věnována FO dosahujících příjmů ze závislé a samostatné výdělečné činnosti a odvodům na sociálním a zdravotním pojištění. V rámci příjmů ze závislé činnosti jsou popsány i základní informace o pracovněprávním vztahu. Část kapitoly je věnována i daňovým úlevám v podobě nezdanitelných částí základu daně, slev na dani a daňových zvýhodnění, které mají možnost uplatit zaměstnanci i podnikatelé, avšak za různých podmínek.

Druhá kapitola je věnována dani z příjmů FO v Belgii a Rakousku. V první části kapitoly jsou popsány základní informace o zdanění zaměstnanců a podnikatelů v Belgii. V druhé části kapitoly jsou uvedeny možnosti zdanění FO v Rakousku. V každé z vybraných zemí existují určité daňové úlevy pro poplatníky daně, jejichž možnosti uplatnění jsou v kapitole popsány. V daných zemích jsou příjmy FO zdaněny progresivní sazbou daně, jejíž výpočet a jednotlivé sazby jsou v kapitole uvedeny.

V poslední kapitole je zobrazena praktická aplikace dané problematiky diplomové práce. První část kapitoly je věnována příjmům ze závislé činnosti ve vybraných zemích. Pro zhodnocení daňového zatížení příjmů ze zaměstnání jsou vypočteny v jednotlivých zemích čisté mzdy v různých skupinách příjmů. Samotné daňové zatížení zaměstnanců je

zhodnoceno pomocí efektivní sazby daně. V druhé části kapitoly jsou vypočteny daňové povinnosti a odvody na pojistném podnikatelů ve vybraných zemích. Zdanění podnikatelských příjmů je zhodnoceno pomocí procentuálního podílu odvodů daně z příjmů FO a celkových odvodů na dani z příjmů a pojistném k ZD. Následně jsou zhodnoceny i různé aspekty, kterými je samotný výpočet daně z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti ovlivněn. Závěr kapitoly je věnován komparaci zdanění příjmů ze závislé a samostatné činnosti v ČR, Belgii a Rakousku.

Při zpracování diplomové práce byla použita metoda popisu, analýzy a komparace. Zpracování diplomové práce vychází z právního stavu k 1. 1. 2019.

2 Teoretické aspekty daně z příjmů fyzických osob a mzdové problematiky v České republice

Daň z příjmů fyzických osob je v České republice vymezena jako přímá důchodová daň a je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Zdanění příjmů podnikatelů a zaměstnanců podléhá jednotné sazbě daně, avšak stanovení daňového základu pro výpočet daně z příjmů je u každé skupiny poplatníků odlišný. Základem daně u podnikatelů je rozdíl mezi příjmy a výdaji, resp. výnosy a náklady daňově uznatelnými, a u zaměstnanců superhrubá mzda. Rozdílné jsou i různé další aspekty, které s podnikáním nebo zaměstnaneckým poměrem souvisí. Jedná se např. o odvod nemocenského pojištění, uplatnění slev a daňového zvýhodnění, možnost využití výdajových paušálů.

Tato kapitola je zaměřena na způsob zdanění příjmů fyzických osob v podobě zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných působících v ČR a toho vyplývajících povinností a možností zmíněných poplatníků daně. Převážná část kapitoly je zaměřena na daň z příjmů FO a možnosti, kterými lze základ daně nebo samotnou vyměřenou daň snížit. Část kapitoly je věnována i pracovněprávní problematice u zaměstnanců a odvodům sociálního a zdravotního pojištění.

2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Odvodům daně z příjmů fyzických osob podléhají fyzické osoby, které jsou daňovými rezidenty nebo nerezidenty a lze tyto osoby označit jako poplatníky daně. Daňovými rezidenty jsou osoby, které mají na území ČR trvalé bydliště nebo zde obvykle pobývají v časovém horizontu 183 dní v daném kalendářním roce. Daňoví nerezidenti naopak nemají na území ČR trvalé bydliště a ani zde obvykle nepobývají, s výjimkou poplatníků, kteří se na území ČR zdržují z důvodu léčení nebo studia. Daňoví rezidenti zdaňují veškeré příjmy získané ze zdrojů na území ČR, ale i ze zdrojů mimo území ČR. Daňoví nerezidenti mají povinnost odvést daň pouze z příjmů získaných ze zdrojů na území ČR.

Dani z příjmů podléhají příjmy uvedené v § 3 odst. 1 ZDP, kterými jsou:

- *příjmy ze závislé činnosti,*
- *příjmy ze samostatné činnosti,*
- *příjmy z kapitálového majetku,*

- *příjmy z nájmu,*
- *ostatní příjmy.*

Výše uvedené příjmy tvoří dílčí základy daně, z kterých je zjišťován celkový základ daně. Příjmy se rozumí peněžní příjmy, které jsou dány hodnotou získaných peněžních prostředků nebo nepeněžní příjmy, které je nutné ve většině případů ocenit na základě zvláštních právních předpisů. Peněžní i nepeněžní příjmy podléhají dani, pokud je poplatník získal směnou.

Daň z příjmů FO je odváděna pouze z příjmů, které jsou předmětem daně. Existují ale i příjmy, které jsou z předmětu daně vyňaty a patří mezi ně dle § 3 odst. 4 ZDP např.:

- přijaté úvěry a zápůjčky¹,
- příjmy získané z rozšíření nebo vypořádání společného jmění manželů,
- příjmy osob pracujících jako au-pair za výpomoc s domácími pracemi²,
- příjmy získané z vypořádání spoluvlastnictví rozdělením věci na základě velikosti podílů.

Další skupinou příjmů, které nepodléhají zdanění, jsou osvobozené příjmy. Do osvobozených příjmů je zahrnuto velké množství úplatných i bezúplatných příjmů. Nejčastěji vyskytujícími osvobozenými příjmy jsou:

- „bezúplatné příjmy,
- příjmy z prodeje majetku,
- pojistná plnění a náhrady škody,
- příjmy sociálního charakteru a příjmy z veřejných zdrojů atd.“ Jak tvrdí Vančurová (2017, s. 89)

V rámci posouzení, zda jsou příjmy osvobozené, je nutné u některých druhů příjmů provést tzv. časový test. Časové lhůty se vztahují většinou na příjmy získané z prodeje majetku, např. nemovitostí nebo motorových vozidel.

Daň z příjmů FO je zjištěna z celkového základu daně, který je snížen o odpočty daně, tzn. nezdanitelné části ZD a odčitatelné položky. Upravený základ daně je zaokrouhlen na celá sta Kč dolů. Sazba daně je lineární ve výši 15 % pro všechny fyzické osoby. Daň se u některých poplatníků může zvýšit o solidární zvýšení daně ve výši 7 %, jejichž příjmy

¹ Zde existují, dvě výjimky, kdy přijaté úvěry a zápůjčky předmětem daně jsou, viz § 3 odst. 4 písm. b) ZDP.

² Jedná se o příjmy za stravu, ubytování a ostatní příjmy potřebné k uspokojování základních potřeb.

z podnikání a ze závislé činnosti přesahují 48násobek průměrné mzdy (1 569 552 Kč). Příjmy z podnikání se v tomto případě rozumí dílčí základy daně dle § 7 a příjmy ze závislé činnosti hrubé mzdy zaměstnanců. Součet výše zmíněných příjmů po odečtení 48násobku průměrné mzdy tvoří základ pro stanovení solidárního zvýšení daně. [1]

Daňové přiznání k dani z příjmů FO jsou povinni podat poplatníci, jejichž příjem přesáhl 15 000 Kč za zdaňovací období, tj. kalendářní rok a nejedná se o příjmy osvobozené nebo o příjmy zdaňované srážkou na základě zvláštní sazby daně. Daňové přiznání je podáváno poplatníky vždy, i když ve zdaňovacím období dosáhli daňové ztráty. Daňové přiznání nemusí podávat poplatníci, kteří dosáhli pouze příjmů ze závislé činnosti od jednoho nebo postupně více zaměstnavatelů, u kterých podepsali prohlášení k dani a nemají jiné příjmy podléhající zdanění daně z příjmů FO vyšší než 6 000 Kč. Podání daňového přiznání za předcházející zdaňovací období je splatné 1. dubna daného roku, popřípadě 1. července, pokud je daňové přiznání zpracováno daňovým poradcem a zároveň je v této lhůtě povinnost daň uhradit. [1]

Poplatníkům může vzniknout povinnost v průběhu zdaňovacího období platit zálohy na daň z příjmů FO. Zálohy jsou stanoveny na základě poslední známé daňové povinnosti zjištěné v daňovém přiznání. Poplatníci neplatí zálohy, pokud jejich daňová povinnost za poslední kalendářní rok nedosáhla výše 30 000 Kč. Zálohy na daň z příjmů jsou stanoveny ve výši:

- 40 % z poslední známé daňové povinnosti, pokud byla vyšší než 30 000 Kč a nepřesáhla 150 000 Kč a jsou splatné k 15. červnu a 15. prosinci,
- 25 % z poslední daňové povinnosti, pokud byla vyšší než 150 000 Kč a jsou splatné k 15. dni v měsíci březnu, červnu, září a prosinci.

2.2 Příjmy ze závislé činnosti

Závislou činnost je možné definovat jako výkon pracovní činnosti zaměstnanců dle pokynů zaměstnavatele, který za danou práci vyplácí odměnu. Nejrozšířenějším příjmem ze závislé činnosti je příjem ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru. Vyjma pracovněprávních vztahů jsou zde řazeny i příjmy ze vztahů služebních a členských, ale existují i další právní vztahy, které splňují základní podmínky závislé činnosti, jejichž příjmy podléhají zdanění ze závislé činnosti. Do příjmu ze závislé činnosti je možné zařadit i plnění v podobě funkčních požitků. Funkčními požitky se rozumí odměny za výkon představitelů

státní moci, některých státních orgánů a soudců. Dále jsou funkčními požitky i odměny a plnění za funkci v orgánech obcí, spolků, komorách atd. [9]

K příjmům ze závislé činnosti patří také další příjmy, které plynou z určité činnosti, ale nelze ji považovat za závislou, protože nevykazují některé znaky závislosti. Mezi takové příjmy jsou řazeny:

- příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným, komanditisty v komanditní společnosti,
- odměny člena orgánu právnické osoby a likvidátora. [9]

Dle § 6 odst. 1 písm. d) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů jsou příjmem ze závislé činnosti také příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti. Tyto příjmy plynou od zaměstnavatele, u kterého zaměstnanec vykonává činnost a plyne mu z této činnosti příjem nebo od zaměstnavatele, u kterého zaměstnanec činnost nevykonává.

Základem daně je výše příjmů ze závislé činnosti, který je navýšen o hodnotu příspěvků na sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem, jedná se o tzv. superhrubou mzdu.

Daň z příjmů ze závislé činnosti je povinen odvádět za zaměstnance zaměstnavatel v podobě zálohy na daň z příjmů. Zálohy na daň z příjmů je nutné odvést v úhrnné výši do 20. dne kalendářního měsíce, ve kterém zaměstnavatel srazil zálohu na daň při výplatě nebo připsání mzdy zaměstnanci. Daň z příjmů odváděna v podobě záloh je možná pouze pokud zaměstnanec podepsal Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. [10]

2.2.1 Příjmy nezahrnované do základu daně

Existují příjmy získané od zaměstnavatelů, které nelze zdanit, jedná se příjmy, které nejsou předmětem daně a příjmy osvobozené. Mezi příjmy, které nejsou předmětem daně, patří:

- náhrady cestovních výdajů,
- hodnoty pracovních pomůcek, ochranných prostředků,
- zálohy poskytnuté zaměstnanci,
- náhrady za použití vlastního nářadí.

Další skupinou příjmů, které nepodléhají dani z příjmů, jsou příjmy osvobozené. Výčet veškerých osvobozených příjmů je uveden v § 6 odst. 9 ZDP. Osvobozené příjmy nejsou ve většině případů spojeny se závislou činností zaměstnanců, ale jejich zisk napomáhá zaměstnancům udržovat a rozvíjet sociální zázemí. Poskytnutá plnění jsou zaměstnavateli vyplácena z různých sociálních programů, nejčastějším a nejpoužívanějším termínem pro označení takových plnění jsou zaměstnanecké benefity. Mezi osvobozené příjmy patří např.:

- plnění poskytnuté zaměstnavateli na vzdělání zaměstnanců v rámci jejich odborného rozvoje,
- hodnota stravování ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci závodního stravování ve formě nepeněžitých plnění,
- hodnota nealkoholických nápojů poskytnutá zaměstnavateli, které musí být hrazeny ze zisku po zdanění nebo být považovány jako nedaňové náklady. [9]

2.2.2 Prohlášení poplatníka daně z příjmů FO ze závislé činnosti

Zaměstnanci po nástupu do nového pracovněprávního vztahu podepisují Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Prohlášení musí zaměstnanci podepsat do 30 dnů od nástupu do zaměstnání a každý další rok do 15. února na příslušný kalendářní rok. Zaměstnanci mohou podepsat Prohlášení pouze u jednoho zaměstnavatele za dané období. Podpisem Prohlášení zaměstnanci stvrzují, jakým způsobem bude vyměřena daň a dále zaměstnanci uvádí, které slevy na dani a daňová zvýhodnění jim přísluší. Zaměstnanci jsou povinni prokázat skutečnosti, které jsou důvodem pro poskytnutí slev na dani nebo daňového zvýhodnění při výpočtu záloh na daň z příjmů. Nastane-li v průběhu roku změna v některé ze skutečností, jsou zaměstnanci povinni danou změnu písemně oznámit zaměstnavateli do konce příslušného kalendářního měsíce. [3]

Zaměstnanci mají právo požádat své zaměstnavatele o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění nejpozději do 15. února následujícího zdaňovacího období. Pro podání žádosti o roční zúčtování je nutné, aby zaměstnanci v průběhu kalendářního roku získali mzdu od jednoho nebo více zaměstnavatelů postupně a měli podepsané Prohlášení k dani. Roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění je provedeno posledním zaměstnavatelem a nelze jej provést u zaměstnanců, kteří mají povinnost podat daňové přiznání. Zaměstnanci musí k žádosti doložit podklady od všech zaměstnavatelů za minulý rok, zejména Potvrzení o příjmech ze závislé činnosti a sražených zálohách na daň. Zaměstnanci si mohou v ročním zúčtování uplatnit i slevy, které nelze využít v průběhu roku,

ale také odpočty na dani, které jsou uvedeny v kapitole 2.4, uplatnění všech odpočtů však musí být průkazným způsobem doloženo. Výpočet a roční zúčtování záloh za daný kalendářní rok musí být zaměstnavateli provedeno do 31. března následujícího kalendářního roku a v případě vzniku přeplatku daně v částce vyšší než 50 Kč, zaměstnancům, kteří neuplatňují daňové zvýhodnění, je přeplatek vrácen nejpozději ve mzdě zúčtované za měsíc březen. Zaměstnavatelé si mohou o výši přeplatků snížit následující odvody záloh, nejpozději do uplynutí konce zdaňovacího období, nebo mohou požádat místně příslušného správce daně o vrácení přeplatků.

2.2.3 Pracovněprávní vztah

Základním právním předpisem upravující pracovněprávní vztahy a další náležitosti související s výkonem práce upravuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Pracovní poměr mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem vzniká na základě podpisu pracovní smlouvy. Pracovní smlouva je platná pouze, pokud obsahuje informaci o druhu vykonávané práce, místa nebo místa výkonu práce a dni nástupu do zaměstnání. Povinnou náležitostí pracovní smlouvy není informace o mzdě zaměstnance, avšak je její běžnou součástí. Pokud pracovní smlouva neobsahuje údaje o stanovení, výši a výplatě mzdy, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci vystavit mzdový výměr, který musí být zaměstnanci předán nejpozději v den nástupu do zaměstnání. Při nástupu zaměstnance do zaměstnání musí každý zaměstnavatel založit mzdový list, ve kterém jsou všechny informace o zaměstnanci, o náležitostech souvisejících se mzdou a o odvodech sociálního a zdravotního pojištění. Povinné náležitosti mzdového listu jsou upraveny v § 38j ZDP a zaměstnavatel je musí vést všem osobám, které získávají příjmy ze závislé činnosti dle § 7 ZDP.

Základním pracovněprávním vztahem je pracovní poměr, ale existují i další pracovněprávní vztahy, které jsou založeny:

- dohodou o provedení práce a
- dohodou o pracovní činnosti.

Při výkonu práce na základě dohody o provedení práce je stanovena maximální doba práce na 300 hodin u jednoho zaměstnavatele za kalendářní rok. Maximální výše odměny není stanovena, ale při odměně za práci nad 10 000 Kč musí zaměstnavatel za zaměstnance odvést sociální a zdravotní pojištění. Dohodu o pracovní činnosti je možné se zaměstnancem uzavřít pouze, pokud jeho pracovní doba nepřekročí polovinu zákonem stanovené týdenní

pracovní doby³. Odměna při výkonu práce na základě dohody o pracovní činnosti, která je vyšší než 3 000 Kč, podléhá odvodům sociálního a zdravotního pojištění.

2.2.4 Mzda

Mzda přísluší zaměstnancům za vykonanou práci, která je poskytována zaměstnavatelem v peněžitém nebo nepeněžitém plnění. Mzdu ve formě nepeněžitého plnění je možné poskytnout pouze se souhlasem zaměstnanců. Nepeněžitým plněním se rozumí výrobky, výkony, práce a služby, taková plnění jsou ve mzdě zaměstnanců vyjádřena v peněžní formě. Mzda v peněžité podobě příslušející zaměstnancům musí být alespoň ve výši minimální mzdy, která pro rok 2019 činí 13 350 Kč. [3]

Mzda obsahuje pevnou složku, která zaměstnancům pevně přísluší. Dále mzda obsahuje i pohyblivou složku, která je složena z odměn, prémie, příplatků a osobního ohodnocení zaměstnanců. Odměny, prémie a osobní ohodnocení nejsou vypláceny zaměstnavateli povinně a zvýšení mzdy touto formou je jen na vlastní úvaze zaměstnavatelů. Příplatky za práci jsou vypláceny zaměstnavateli ze zákona povinně, jedná se o příplatky:

- za práci v noci,
- za práci ve stíženém pracovním prostředí,
- za práci o víkendu,
- za práci přesčas,
- za práci ve svátek.

Zaměstnancům přísluší náhrada mzdy za pracovní neschopnost nebo karanténu v prvních 14 dnech pracovní neschopnosti. Náhrada mzdy za pracovní neschopnost přísluší zaměstnancům za pracovní dny vyjma karenční doby. Karenční doba je lhůta prvních tří dnů pracovní neschopnosti, ve které nemají zaměstnanci nárok na náhradu mzdy.

Zúčtování mzdy zaměstnavatelem začíná sběrem potřebné dokumentace ke stanovení mzdy, jako je evidence odpracované doby, čerpání dovolené atd. Na základě podkladů je zaměstnavatelem stanovena hrubá mzda včetně příplatků za práci, odměn a dalších složek mzdy. Hrubá mzda je zvýšena o odvody zaměstnavatele na sociální a zdravotní pojištění, tzv. superhrubá mzdu, která je základem pro výpočet zálohy na dani z příjmu. Snížením hrubé mzdy o odvod zálohy na daň z příjmu, odvod sociálního a zdravotního pojištění hrazené zaměstnanci je zjištěna čistá mzda příslušející každému zaměstnanci. Přísluší-li

---

³ Týdenní pracovní doba činí 40 hodin dle zákoníku práce.

zaměstnancům srážky ze mzdy stanovené zákonem nebo na základě dohody o srážkách ze mzdy, pak dané srážky snižují čistou mzdu zaměstnanců. Na závěr musí zaměstnavatel vystavit výplatní lístek každému zaměstnanci, který obsahuje všechny údaje o složkách a srážkách mzdy. [8]

Splatnost mzdy je stanovena nejpozději na konec následujícího kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém mzda za vykonanou práci zaměstnancům přísluší. V době splatnosti musí zaměstnavatelé stanovit pravidelný výplatní termín mezd. Mzda je zaměstnancům vyplácena v českých korunách⁴ na pracovišti a v pracovní době. Výplata mzdy může být provedena i bezhotovostním způsobem na jeden bankovní účet každého zaměstnance.

2.2.5 Sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců

Poplatníky pojistného na sociální zabezpečení jsou osoby s příjmy ze závislé činnosti, tj. zaměstnanci a dále také zaměstnavatelé. Pro výpočet sociálního pojištění je důležité stanovení vyměřovacího základu za rozhodné období, kterým je kalendářní měsíc. Vyměřovací základ u zaměstnanců je stanoven jako úhrn započitatelných příjmů, což jsou příjmy zaměstnanců, které zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, a zakládají účast na nemocenském pojištění. Vyměřovací základ je tvořen příjmy, které jsou předmětem daně a nejsou od daně osvobozeny, a zároveň nelze zahrnout příjmy uvedené v § 5 odst. 2 ZPSZ v podobě:

- náhrady škod,
- odstupného,
- věnostních přídavků horníků,
- plnění, které byly poskytnuty poživateli starobních nebo invalidních důchodů pro invaliditu třetího stupně, pokud uplynul rok od skončení pracovního poměru
- jednorázové sociální výpomoci poskytnuté v případě mimořádných událostí, jako je např. živelná pohroma, požár. [9]

Vyměřovací základ zaměstnavatelů je stanoven jako částka shodná s vyměřovacími základy všech jeho zaměstnanců. V rámci sociálního pojištění je určen maximální vyměřovací základ ve výši 48násobku průměrné mzdy⁵. V roce 2019 maximální vyměřovací základ činí 1 569 552 Kč. Pokud úhrn příjmů zaměstnanců u jednoho zaměstnavatele dosáhne od začátku

⁴ Na žádost může být mzda vyplácena i v cizí měně.

⁵ Průměrná mzda dle nařízení vlády č. 213/2018 Sb. je ve výši 32 699 Kč.

kalendářního roku maximálního vyměřovacího základu, zaměstnavatel již nebude zaměstnancům srážet pojistné ve výši 6,5 % z dalších příjmů a zároveň tyto příjmy nebudou zahrnuty do vyměřovacího základu. Odvody pojistného jsou vypočteny určitým procentem z vyměřovacího základu dle jednotlivých sazeb uvedených v Tab. 2. 1. Zaměstnanci jsou povinni v rámci sociálního pojištění ze své mzdy odvést 6,5 %, zároveň z této mzdy musí být odvedeno 24,8 % zaměstnavateli.

Tab. 2. 1 Sazby sociálního pojištění

	Nemocenské pojištění	Důchodové pojištění	Státní politika zaměstnanosti
Zaměstnanec	-	6,5 %	-
Zaměstnavatel	2,1 % ⁶	21,5 %	1,2 %

Zdroj: vlastní zpracování dle Zdanění osobních příjmů.

Zaměstnavatelé jsou povinni uhradit pojistné za daný kalendářní měsíc na účet příslušné OSSZ do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Ve lhůtě odvodu pojistného je povinností zaměstnavatelů podat OSSZ přehled o výši pojistného.

Nárok na výplatu dávek z důchodového pojištění mají všechny osoby, které hradily pojistné do daného systému. Splněním určitých podmínek mají osoby zúčastněné na důchodovém pojištění nárok na výplatu:

- starobního důchodu,
- invalidního důchodu,
- vdovského a vdoveckého důchodu,
- sirotčího důchodu.

Zdravotně pojištění jsou všichni zaměstnanci a povinnost platit odvody pojistného přísluší zaměstnavatelům. Zaměstnanci si mohou dobrovolně vybrat ze sedmi zdravotních pojišťoven působících na území ČR poskytující veřejné zdravotní pojištění. Pojištěným osobám jsou ze zdravotního pojištění hrazeny zdravotní služby v případě nemoci.

Vyměřovacím základem pro výpočet zdravotního pojištění zaměstnanců je úhrn příjmů ze závislé činnosti za kalendářní měsíc, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob dle § 6 ZDP, nepodléhají osvobození od této daně a vznikly v souvislosti se zaměstnáním. Minimální vyměřovací základ je stanoven ve výši minimální mzdy⁷, pokud je skutečný vyměřovací základ nižší než minimální, jsou zaměstnanci povinni prostřednictvím

⁶ Od 1. 7. 2019 je sazba nemocenského pojištění snížena z 2,3 % na 2,1 %.

⁷ Minimální mzda pro rok 2019 činí 13 350 Kč.

zaměstnavatelů uhradit doplatek na pojistném z rozdílů vyměřovacích základů. Zaměstnavatelé jsou povinni odvést pojistné ve výši jedné třetiny (4,5 %) ze mzdy zaměstnanců, zbývající část pojistného ve výši dvou třetin (9 %) je odvedena zaměstnavateli ze svých zdrojů. Celková výše odvodů zdravotního pojištění za zaměstnance činí 13,5 % z vyměřovacího základu. Pojistné za daný kalendářní měsíc jsou zaměstnavatelé povinni uhradit příslušným zdravotním pojišťovnám do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Spolu s platbou pojistného jsou zaměstnavatelé povinni předkládat přehled o platbě pojistného, ve kterém jsou obsaženy základní údaje o příslušném odvodu pojistného. [9]

2.3 Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti

Samostatnou činnost je možné definovat jako činnost, kterou vykonávají osoby vlastním jménem a na vlastní účet. Cílem vykonávání samostatné činnosti je především dosažení zisků, lze tedy příjmy ze samostatné činnosti označit také jako příjmy z podnikání. Vyjma příjmů z podnikání jsou do příjmů ze samostatné činnosti zařazeny i jiné příjmy ze samostatné činnosti. Příjmy z podnikání jsou uvedeny v § 7 odst. 1 ZDP, patří mezi ně:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy z podnikání na základě živnostenského oprávnění,
- příjmy z jiného podnikání, ke kterému je potřeba oprávnění k výkonu činnosti,
- podíl společníka v.o.s. a komplementáře k.s. na zisku.

Podnikání v oblasti zemědělství, lesního a vodního hospodářství je upraveno zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Příjmy ze živnostenského podnikání jsou získávány na základě získaného oprávnění k výkonu činnosti, jejichž výčet je citován v zákoně upravující živnostenské podnikání. Činnost k dosažení příjmů z jiného podnikání není označovaná živností, ale jedná se o činnosti vykonávané na základně zvláštních právních předpisů, jde o činnost např. advokátů, daňových poradců, insolvenčních správců, lékařů atd. [1]

Mezi příjmy z jiné samostatné činnosti uvedené v § 7 odst. 2 ZDP, pokud nejsou zahrnuty v příjmech z podnikání, patří:

- příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví,
- příjmy z nájmu majetku, který je zařazen v obchodním majetku,
- příjmy z výkonu nezávislého povolání.

Příjmy z užití a poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví se rozumí zejména využití práva k vynálezům, průmyslovým vzorům, ochranným známkám. Do této kategorie příjmů patří také příjmy z autorských práv a příjmy z vydávání a rozšiřování uměleckých děl vlastními náklady. Osobám vykonávajícím nezávislé povolání není ve výkonu určitých činností potřebné žádné oprávnění, jedná se např. o profesionální sportovce, ale ve většině případů je oprávnění nebo registrace pro výkon činnosti nutná. [9]

Základem daně z příjmů ze samostatné činnosti je výše získaných příjmů snížených o výdaje, které byly vynaloženy k dosažení, zajištění a udržení daných příjmů. Ke stanovení základu daně je možné využít skutečné výdaje nebo výdaje v paušální výši. Základ daně poplatníci zjišťují na základě údajů získaných z vedení účetnictví, z vedení daňové evidence nebo z evidence příjmů potřebné k určení paušálních výdajů.

2.3.1 Paušální výdaje

Možností každého poplatníka daně, k zjištění základu daně z příjmů ze samostatné činnosti, je uplatnění paušálních výdajů namísto skutečných výdajů. Výše paušálních výdajů je stanovena na základě sazby z určitého příjmu poplatníka. Paušální výdaje nelze uplatit v jakékoliv výši, existují maximální částky, o které lze příjmy snížit. Jednotlivé sazby a maximální částky paušálních výdajů jsou uvedeny v Tab. 2. 2. Paušální výdaje nemohou uplatnit poplatníci, kteří zdaňují společné příjmy a výdaje ze společnosti. Poplatníci, kteří si zvolí pro zjištění základu daně paušální výdaje, si mohou uplatnit slevu na manželku/manžela a daňové zvýhodnění na dítě.

Tab. 2. 2 Paušální výdaje v roce 2019

Druh příjmu	Sazba	Maximální částka ⁸
Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a příjmy z řemeslných živností	80 %	1 600 000 Kč
Příjmy z živnostenského podnikání, s výjimkou příjmů z řemeslných živností	60 %	1 200 000 Kč
Příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30 %	600 000 Kč
Ostatní příjmy ze SVČ, vyjma příjmů společníků v.o.s. a komplementářů k.s.	40 %	800 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle § 7 odst. 7 ZDP.

⁸ Maximální částky paušálních výdajů byly v průběhu roku 2019 zvýšeny a jsou platné zpětně již k 1. 1. 2019.

2.3.2 Daň stanovená paušální částkou

Podnikatelé mají možnost požádat správce daně o stanovení daně paušální částkou. Žádost o stanovení daně paušální částkou mohou podat pouze poplatníci dosahující příjmů:

- ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- ze živnostenského a jiného podnikání.

Poplatníci nesmí požádat o daň stanovenou paušální částkou, pokud jejich příjmy za 3 předcházející zdaňovací období byly vyšší než 5 mil. Kč. Žádost o stanovení daně paušální částkou je nutné poplatníky podat do 31. ledna běžného zdaňovacího období. V žádosti poplatníci uvedou předpokládané příjmy, výdaje a další informace potřebné k výpočtu daně. Daň stanovená paušální částkou je vyměřena po úpravě o slevy na dani v minimální výši 600 Kč a lze ji správcem daně stanovit až na 3 zdanitelné období. Poplatníci v případě uplatnění paušální daně nepodávají daňové přiznání. Správce daně je povinen o stanovení daně paušální částkou vystavit protokol z jednání.

2.3.3 Sociální a zdravotní pojištění OSVČ

OSVČ vykonávající hlavní samostatně výdělečnou činnost jsou povinny platit pojistné na sociální zabezpečení. Podnikatelům přísluší povinnost platit pojistné pouze za určitých podmínek, pokud vykonávají vedlejší SVČ. Vedlejší samostatně výdělečnou činnost vykonává OSVČ dle § 9 odst. 6 Zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, pokud:

- je zároveň zaměstnaná,
- má nárok na výplatu invalidního nebo starobního důchodu,
- má nárok na rodičovský příspěvek nebo peněžitou pomoc v mateřství,
- je nezaopatřeným dítětem.

Rozhodným obdobím pro výpočet sociálního pojištění je kalendářní rok. Vyměřovací základ je stanovena jako 50 % ze ZD z příjmů za samostatné činnosti podle § 7 ZDP, stanovený vyměřovací základ nesmí být nižší než minimální vyměřovací základ uvedený v Tab. 2. 3, jehož výše je rozdílná pro OSVČ provozující hlavní nebo vedlejší SVČ. Maximální vyměřovací základ pro výpočet pojistného je roven částce 1 569 552 Kč. OSVČ jsou povinny odvést do státního rozpočtu 28 % z vyměřovacího základu v rámci důchodového pojištění a 1,2 % z vyměřovacího základu na státní politiku zaměstnanosti.

Úhrada nemocenského pojištění ve výši 2,1 %⁹ z vyměřovacího základu není pro OSVČ povinná, ale k platbám pojistného se mohou dobrovolně přihlásit.

Tab. 2. 3 Minimální vyměřovací základ

	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
Měsíční	8 175 Kč	3 270 Kč
Roční	98 100 Kč	39 240 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.podnikatel.cz/clanky/zalohy-na-socialni-a-zdravotni-pojisteni-pro-rok-2019/>.

OSVČ vykonávající hlavní samostatně výdělečnou činnost jsou povinny odvádět pojistné ve formě záloh v měsících, ve kterých byla tato činnost vykonávána. Platba záloh pro OSVČ vykonávající vedlejší samostatně výdělečnou činnost je povinná pouze pokud v předešlém kalendářním roce byl výsledek z jejich podnikání roven alespoň 2,4násobku průměrné mzdy. Zálohy na pojistné OSVČ za daný kalendářní měsíc jsou splatné vždy od prvního dne do posledního dne daného kalendářního měsíce. Měsíc po lhůtě stanovené zákonem pro podání daňového přiznání jsou OSVČ povinny podat příslušné OSSZ přehled o příjmech a výdajích. [9]

Zdravotně pojištěny jsou OSVČ, pokud vykonávají samostatně výdělečnou činnost a příjmy z její činnosti podléhají zdaňování podle § 7 ZDP. OSVČ si na základě vlastního rozhodnutí mohou vybrat zdravotní pojišťovnu poskytující veřejné zdravotní pojištění. Vyměřovacím základem OSVČ je 50 % ze základu daně ze samostatné činnosti. Pojistné je odváděno ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období, kterým je kalendářní rok. Stanovený vyměřovací základ nesmí být nižší než jeho minimální hodnota 196 194 Kč¹⁰. Dle § 3a odst. 3 Zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění minimální vyměřovací základ neplatí pro osoby:

- které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P,
- které dosáhly věku pro přiznání starobního důchodu, ale nesplnily podmínku pracovní doby zaměstnání,
- které celodenně osobně a řádně pečují o jedno dítě do 7 let věku nebo nejméně o 2 děti do 15 let věku,
- vykonávající samostatně výdělečnou činnost, které jsou zároveň zaměstnanci a odvádí pojistné ze zaměstnání alespoň z minimálního vyměřovacího základu,

⁹ Od 1. 7. 2019 sazba nemocenského pojištění činí 2,1 %, namísto původních 2,3 %.

¹⁰ Roční minimální vyměřovací základ pro rok 2019.

- za které odvádí pojistné stát.

Pojistné OSVČ je zdravotním pojišťovnám odváděno prostřednictvím záloh a doplatku na pojistném. Splatnost záloh je stanovena od prvního dne kalendářního měsíce, za který je záloha placena, do 8. dne následujícího kalendářního měsíce. OSVČ jsou povinny podat zdravotní pojišťovně přehled o příjmech a výdajích do jednoho měsíce ode dne, ve kterém skončila zákonem stanovená lhůta pro podání daňového přiznání. Případné doplatky na pojistném jsou splatné do osmi dnů po podání přehledu zdravotní pojišťovně.

2.4 Odpočty od základu daně

K úpravě a snížení stanoveného ZD jsou využívány odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně. Nezdanitelné části ZD mohou využít podnikatelé, ale i zaměstnanci. Naopak odčitatelné položky jsou určeny především pro podnikatele, kteří splní zákonem stanovené podmínky. Mezi odčitatelné položky patří daňová ztráta, která poplatníkům vznikla v předcházejícím zdaňovacím období. ZD lze snížit o vyměřenou daňovou ztrátu v 5 následujících zdaňovacích obdobích. Daňovou ztrátu je možné vyměřit pouze z DZD z příjmů ze samostatné činnosti a z DZD z nájmu, jejichž výše je uvedena v daňovém přiznání k dani z příjmů. Odčitatelnými položkami jsou také:

- odpočty na podporu výzkumu a vývoje a
- odpočty na podporu odborného vzdělávání.

Nezdanitelné části základu daně slouží FO ke snížení celkového ZD před stanovením daňové povinnosti poplatníků. Jedná se o prokazatelně vynaložené výdaje FO, které jsou kompenzovány tím, že část z těchto výdajů je FO zpět vrácena prostřednictvím daňových úlev ve formě nezdanitelných částí ZD. V ČR mezi NČZD patří:

- bezúplatná plnění (dary),
- zaplacené úroky z hypotečního úvěru nebo z úvěru ze stavebního spoření,
- příspěvky zaplacené na penzijní připojištění,
- příspěvky zaplacené na soukromé životní pojištění,
- členské příspěvky zaplacené odborovým organizacím,
- výdaje vynaložené na zkoušky ověřující další vzdělání. [1]

Hodnoty bezúplatných plnění mohou být uplatněny jako NČZD pouze, pokud jsou splněny zákonem stanovené podmínky. Bezúplatná plnění musí být pro tyto účely poskytnuta obcím, krajům, organizačním složkám státu, PO se sídlem na území ČR nebo právnickým osobám pořádající veřejné sbírky dle příslušného právního předpisu. Hodnota poskytnutých darů může být použita na mnoho účelů uvedených v § 15 ZDP, např. na vědu a vzdělávání, kulturu, školství. Určité podmínky platí také pro poskytnutí darů některým FO, jedná se o poskytovatele zdravotnických služeb a provozovatele určitých zařízení nebo o osoby zdravotně postižené. Minimální výše poskytnutých bezúplatných plnění činí v úhrnu alespoň 2 % ze ZD nebo 1 000 Kč. Maximální hodnota pro odpočet darů činí v úhrnu 15 % ze ZD. FO si mohou svůj ZD snížit o hodnotu 3 000 Kč v případě jednoho odběru krve a o hodnotu 20 000 Kč v případě odběru orgánu.

Uplatnění úroků z úvěru, jako NČZD, je možné pouze v případě, že se jedná o hypoteční úvěr nebo o úvěr ze stavebního spoření použitý na financování bytových potřeb. Kompletní definice bytové potřeby je uvedena v § 15 odst. 3 ZDP, jedná se např. o výstavbu bytu, rodinného domu nebo bytového domu, ale také o jejich koupi a dále o koupi pozemku, na kterém bude probíhat výstavba stavby pro bydlení do 4 let od momentu uzavření smlouvy o úvěru. O výši úroků lze ZD snížit maximálně o 300 000 Kč ze všech úvěrů v rámci jedné domácnosti.

Poplatníci si mohou svůj ZD snížit také o příspěvky v rámci spoření na stáří. Jedná se o příspěvky v rámci penzijního připojištění se státním příspěvkem, penzijního pojištění a doplňkového penzijního spoření poskytnuté institucemi, které jsou oprávněny vykonávat finanční činnost s možností poskytovat penzijní pojištění. Příspěvky v rámci NČZD lze uplatnit pouze, pokud jsou hrazeny přímo poplatníky a nelze uplatit příspěvky, které jsou poskytnuty zaměstnavateli nebo jinou osobou. U penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření lze od ZD odečíst v úhrnu součet zaplacených měsíčních příspěvků, které v jednotlivých měsících překročily výši nároku na maximální státní příspěvek. Možnost uplatnění příspěvků na penzijní pojištění je spojeno s podmínkami, které musí poplatníci pro tyto účely splnit. V úhrnu si poplatníci mohou odečíst částku zaplacených příspěvků v maximální výši 24 000 Kč. [1]

Od ZD lze odečíst zaplacené příspěvky na soukromé životní pojištění, v případě, že ve smlouvě s pojišťovnou je sjednaná doba výplaty plnění po 60 kalendářních měsících od uzavření smlouvy a po dovršení věku 60 let. Pro uplatnění příspěvků nelze během trvání pojistné smlouvy vybrat část naspořených finančních úspor. Nejvýše lze ZD snížit o hodnotu

zaplacených příspěvků ve výši 24 000 Kč za zdaňovací období i v situaci, ve které mají poplatníci uzavřeno větší množství smluv s více pojišťovnami.

Poplatníci, kteří jsou členy odborové organizace, mají možnost odečíst si od svého ZD částku zaplacených členských příspěvků. Nejvýše lze odečíst částku ve výši 1,5 % ze ZD z příjmů ze závislé činnosti kromě příjmů zdaněných srážkou. Maximálně však může poplatník snížit svůj ZD o částku 3 000 Kč. Poslední NČZD jsou úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání, pokud nejsou hrazeny zaměstnavateli nebo nejsou v rámci daňově uznatelných výdajů podnikatelů. Nejvýše lze odečíst částku ve výši 10 000 Kč, v případě osob se zdravotním nebo těžším zdravotním postižením je odpočet roven částce 13 000 Kč, v druhém případě částce 15 000 Kč.

2.5 Slevy na dani

Slevy na dani jsou v daňovém systému položkou, která snižuje již zjištěnou a stanovenou daň. Slevy na dani z příjmů fyzických osob jsou určeny všem poplatníkům, kteří však musí v případě uplatnění určitých slev na dani, prokázat zákonem stanoveným způsobem splnění podmínek pro jejich získání. První skupinou slev na dani jsou tzv. osobní slevy na dani, které si mohou uplatnit fyzické osoby v podobě podnikatelů i zaměstnanců, vyjma slevy na evidenci tržeb, která přísluší pouze podnikatelům. Druhá skupina slev slouží výhradně podnikatelům, jedná se o:

- slevu na zaměstnance se zdravotním postižením,
- slevu ve formě investiční pobídky.

Osobní slevy na dani mají přímou spojitost s poplatníkem daně nebo s jeho blízkou osobou. Podnikatelé si mohou slevy na dani uplatnit vždy v daňovém přiznání pro příslušné zdaňovací období. Podmínkou pro uplatnění slev zaměstnanci je podepsání prohlášení poplatníka a slevy lze uplatnit měsíčně při zúčtování mzdy, ale také po skončení zdaňovacího období v rámci ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění. Výčet jednotlivých osobních slev na dani a jejich měsíční a roční výše je zobrazena v Tab. 2. 4.

Tab. 2. 4 Slevy na dani v roce 2019

	Měsíční	Roční
Sleva na poplatníka	2 070 Kč	24 840 Kč
Sleva na manželku/manžela	-	24 840 Kč
Sleva na invaliditu I. a II. stupně	210 Kč	2 520 Kč
Sleva na invaliditu III. stupně	420 Kč	5 040 Kč
Sleva pro držitele průkazu ZTP/P	1 345 Kč	16 140 Kč
Sleva na studenta	335 Kč	4 020 Kč
Sleva na umístění dítěte	-	max. 13 350 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2018.

Základní slevu na poplatníka mají možnost uplatit všechny fyzické osoby, včetně poživatelů starobního důchodu, jestliže dosáhli zdanitelného příjmu. Slevu na manželku/manžela lze uplatnit pouze, pokud příjmy druhého z manželů nepřesahují za zdaňovací období 68 000 Kč a žijí spolu s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti. Je-li druhý z manželů držitelem průkazu ZTP/P výše slevy se zvyšuje na dvojnásobek. Do příjmů získaných manželkou/manželem se pro tyto účely nezahrnují např. dávky státní sociální podpory, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, dávky osobám se zdravotním postižením atd. Slevu na manželku/manžela lze uplatit až po skončení zdaňovacího období a to v daňovém přiznání nebo v ročním zúčtování záloh a daňového zvýhodnění. [10]

Na základní slevu na invaliditu mají nárok poživatelé invalidního důchodu prvního nebo druhého stupně. Pokud poplatníkům zanikne nárok na invalidní důchod prvního nebo druhého stupně z důvodu souběhu přiznání a výplaty starobního důchodu, mají poplatníci nadále nárok na základní slevu na invaliditu. Rozšířená sleva na invaliditu přísluší poplatníkům, kteří jsou poživateli invalidního důchodu třetího stupně nebo jiného důchodu z důchodového pojištění, u kterého je podmínkou invalidita třetího stupně poplatníka. Slevu pro držitele průkazu ZTP/P si mohou uplatnit poplatníci, kterým byl přiznán nárok na průkaz ZTP/P.

Sleva na studenta přísluší poplatníkům, kteří se soustavně připravují na budoucí povolání. Soustavná příprava na budoucí povolání a její doba je upravena v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. Slevu si mohou uplatit poplatníci do dosažení věku 26 let nebo až do dosažení věku 28 let, pokud je doktorandem v prezenční formě studia na vysoké škole. Výše slevy za umístění dítěte kompenzuje výdaje poplatníků, které musí vynaložit za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení. Poplatníci si

mohou vypočtenou daň snížit maximálně o částku, která je rovna minimální mzdě v daném roce. Je-li dítě vyživováno ve společné domácnosti více poplatníky, může si slevu uplatit pouze jeden z nich. [1]

2.6 Daňové zvýhodnění

Poplatníci si mohou uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě, pokud s nimi žije ve společné hospodařící domácnosti. Vyživovaným dítětem se rozumí dítě vlastní, ale i osvojené nebo dítě, které je v péči kompenzující péči rodičů, dále také vlastní vnuk nebo vnuk druhého z manželů, pokud rodiče dítěte nedosahují příjmů pro možné uplatnění daňového zvýhodnění. Vyživovaným dítětem je nezletilé dítě nebo zletilé dítě do dosažení věku 26 let, kterému není přiznán plný invalidní důchod a dále se dle § 35c odst. 6 ZDP soustavně připravuje na budoucí povolání nebo není schopno vykonávat výdělečnou činnost. [10]

Daňové zvýhodnění lze uplatit, pokud si poplatník nesnížil vypočtenou daň pomocí slev na dani ve formě investiční pobídky. Částky daňového zvýhodnění se v posledních letech výrazně zvýšily, jak u daňového zvýhodnění na první vyživované dítě, tak i na druhé, třetí a další vyživované dítě, viz Tab. 2. 5. Je-li dítě držitelem průkazu ZTP/P, částka daňového zvýhodnění je zvýšena na dvojnásobek.

Zaměstnanci mají nárok na daňové zvýhodnění, pokud podepíší prohlášení poplatníka a prokáží zaměstnavateli nárok na jeho uplatnění. Daňové zvýhodnění je součástí výpočtu čisté měsíční mzdy zaměstnance jako 1/12 z roční částky.

Tab. 2. 5 Výše daňových zvýhodnění v jednotlivých letech

	První dítě	Druhé dítě	Třetí a další dítě
2014	13 404 Kč	13 404 Kč	13 404 Kč
2015	13 404 Kč	15 804 Kč	17 004 Kč
2016	13 404 Kč	17 004 Kč	20 604 Kč
2017	13 404 Kč	19 404 Kč	24 204 Kč
2018	15 204 Kč	19 404 Kč	24 204 Kč
2019	15 204 Kč	19 404 Kč	24 204 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/vyssi-danove-zvyhodneni-na-deti-a-moznosti-jeho-up/>.

Daňové zvýhodnění je možné uplatit jako slevu na dani do výše známé daňové povinnosti poplatníků. Pokud částka daňového zvýhodnění převyšuje daňovou povinnost,

vzniká poplatníkům daňový bonus. Daňový bonus připadá poplatníkům, pokud činí minimálně 100 Kč, nejvýše však 60 300 Kč ročně. Daňový bonus může vzniknout i zaměstnancům v rámci stanovení jejich měsíční čisté mzdy, minimální částka bonusu pro vyplacení je 50 Kč, nejvíce však do 5 025 Kč měsíčně. Aby bylo možné daňový bonus vyplátit, musí poplatníci dosáhnout příjmů, které jsou příjmem zdaňovaným dle daně z příjmů FO, vyjma ostatních příjmů dle § 10, alespoň ve výši 6násobku minimální mzdy. V případě zaměstnanců je toto omezení stanoveno i na výplatu měsíčního daňového bonusu, ale dosažené příjmy musí být alespoň ve výši poloviny minimální mzdy.

3 Teoretické aspekty daně z příjmů fyzických osob a mzdové problematiky ve vybraných zemích

Zdanění příjmů FO v jednotlivých státech EU, ale i ve státech mimo evropské společenství, je upraveno rozdílným způsobem dle právních předpisů dané země. Harmonizace daně z příjmů FO na území EU probíhá pouze částečně dle jednotlivých směrnic a nařízení, většina pravidel pro zdanění příjmů FO vychází z rozhodnutí jednotlivých vlád členských států. Z výše zmíněného důvodu nikdy nebude dosaženo harmonizace v oblasti přímých daní, jak je tomu naopak u daní nepřímých.

Tato kapitola je zaměřena na teoretické aspekty zdanění příjmů FO v Belgii a Rakousku. V každé podkapitole věnované jednotlivému státu jsou vymezeny zdanitelné příjmy, sazby daně a různé výhody, které si poplatníci při výpočtu daně mohou uplatnit. Část každé podkapitoly je věnována i zaměstnaneckým příjmům a odvodům příspěvků na sociální zabezpečení.

3.1 Belgie

Daň z příjmů FO je v Belgii upravena zákonem „Wetboek van de inkomstenbelastingen“, který byl publikován v roce 1992. Belgie je federální stát, jehož daňový systém je rozdělen na výběr daní ve dvou úrovních, federální a místní. Daň z příjmů spadá mezi federální daně, tzn. je vybírána na státní úrovni. Poplatníci daně jsou rozděleni na daňové rezidenty a nerezidenty. Daňoví rezidenti mají své bydliště v Belgii nebo se zde nachází centrum jejich ekonomických zájmů a zdanění podléhá jimi dosažený celosvětový příjem. Rezidenty Belgie se stávají i osoby, které jsou zapsány v občanském registru a manželské páry se společnou domácností na území Belgie. Příjmy získané z pracovního poměru každého z manželů podléhají zdanění samostatně, avšak ostatní příjmy mohou být zahrnuty do zdanitelného příjmu jednoho z partnerů, který dosáhl vyšších příjmů a jsou zdaňovány společně. [7]

Zdanitelný příjem poplatníků je tvořen souhrnem dosažených příjmů, které jsou zahrnuty do předmětu daně. Zdanitelný příjem je celkovým souhrnem:

- příjmů z nemovitého majetku,
- příjmů z movitého a kapitálového majetku,

- profesních příjmů,
- ostatních příjmů.

Jednotlivé kategorie příjmů je nutné pro stanovení celkového zdanitelného příjmu upravit dle pravidel jednotlivých kategorií. V belgickém daňovém systému neexistuje daň z nemovitých věcí, tato daň je nahrazena srážkovou daní z nemovitého majetku, která je stanovena z katastrálního příjmu nebo nájemného. Katastrální příjmy jsou označovány jako fiktivní příjmy, které odpovídají průměrným ročním čistým příjmům plynoucím z nemovitosti. Nájemné nebo katastrální příjmy jsou následně upraveny dle využití nemovitého majetku. Srážková daň z nemovitého majetku je vypočítána procentuální sazbou z indexovaného katastrálního příjmu¹¹. Sazby pro výpočet daně jsou rozdílné na základě umístění nemovitosti. Zdanění katastrálního příjmu nebo nájemného spadá do první kategorie příjmů z nemovitého majetku. Příjmy z nemovitého majetku jsou zpravidla od daně osvobozeny, pokud nemovitá věc představuje domov poplatníka.

Do profesních příjmů jsou zahrnuty příjmy ze samostatné činnosti, příjmy ze závislé činnosti a důchodové příjmy. Jedná zejména o příjmy v podobě mezd, zisků, důchodů, odměn, ale také náhradních příjmů, např. dávky v nezaměstnanosti a dávky zdravotního pojištění. Zdanitelný příjem je roven výši dosaženého příjmu, sníženého o osvobozené příjmy a náklady přímo související s těmito příjmy. Následně je zdanitelný příjem upraven o ztráty vzniklé z jiných profesních příjmů nebo o ztráty vzniklé v předchozích zdanitelných obdobích.

Ztráta vyměřena z činnosti připadající do jedné kategorie příjmů, nesmí být započtena do příjmů z jiné kategorie. Ztráty z profesních příjmů vyjma příjmů ze závislé činnosti lze uplatnit v následujících 5 zdanitelných obdobích. Vzniklé ztráty z příjmů nemovitého a movitého majetku nelze odečíst. [2]

Zdanitelným obdobím je pro FO kalendářní rok. Poplatníci daně jsou povinni za předcházející zdanitelné období podat daňové přiznání nejpozději do 30. června¹² a následně do 2 měsíců daňovou povinnost uhradit. Podnikatelům, ředitelům společností a osobám vykonávající nezávislé povolání je dána povinnost platit čtvrtletní zálohy odhadované daňové povinnosti. Poplatníci platící zálohy mohou získat určitý bonus ve formě slevy na dani, která snižuje splatnou daňovou povinnost. Pro získání slevy je nutné zaplatit

¹¹ Katastrální příjem je upraven o index spotřebitelských cen.

¹² V případě podání daňové přiznání elektronicky je lhůta prodloužena.

částku formou záloh ve výši konečné splatné daňové povinnosti. Čím vyšší částka bude zaplacená ve formě záloh, tím vyšší bonus FO získá¹³.

3.1.1 Příjmy ze závislé činnosti

Veškeré odměny získané zaměstnanci od zaměstnavatelů v rámci výkonu pracovní činnosti podléhají zdanění dani z příjmů. Za takové odměny jsou považovány mzdy, prémie, provize, částky přijaté z důvodu ukončení pracovního poměru, nepeněžní příjmy atd. Výdaje vynaložené v rámci pracovního poměru mohou být zaměstnanci uplatněny pouze, pokud jsou doloženy důkazy o jejich pravosti. Některé druhy výdajů, např. na dopravu do zaměstnání, jsou omezeny pravidly a podmínkami pro jejich výpočet a možností daňového odpočtu. Zaměstnanci mají možnost využití paušálních výdajů namísto skutečně prokazatelných výdajů, viz podkapitola 3.1.3. Výdaje na dopravu z místa bydliště do zaměstnání veřejnými dopravními prostředky jsou zcela osvobozeny v případě využití paušálních výdajů. Uplatněním skutečných výdajů osvobození zaniká a výdaje na dopravu jsou do výpočtu daně zahrnuty.

Zdanitelné příjmy zaměstnanců mohou mít i podobu nepeněžních příjmů. Zdanění podléhá částka, kterou by zaměstnanci pro získání daných věcí zaplatili. V určitých případech je nutné nepeněžité příjmy ocenit dle zvláštních právních předpisů. Mezi zdanitelné nepeněžité příjmy patří:

- půjčky poskytnuté zaměstnavateli bez úroků nebo s úrokem, který je nižší než základní úroková sazba,
- poskytnutí firemního automobilu,
- poskytnutí firemního bydlení atd. [2]

Zdanění hrubé mzdy podléhá srážkové dani u zdroje, tzn. za výpočet a odvod daně jsou zodpovědní zaměstnavatelé. Částky sražené zaměstnavateli představují pro zaměstnance zálohy na dani. Po skončení zdanitelného období je vypočtena skutečná daňová povinnost a v souvislosti se zaplacenými zálohami je zaměstnancům vrácena část daně nebo v opačném případě zaměstnancům může vzniknout doplatek na dani z příjmů.

---

¹³ Podrobnější informace o zálohách a jejich výpočtu, viz <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/belastingaangifte/voorafbetalingen/#q1>.

3.1.2 Podnikatelské příjmy

Podnikatelské příjmy jsou zahrnuty do kategorie profesních příjmů stejně jako příjmy ze závislé činnosti. Zákon pojednává o zisku z podnikání, který je tvořen příjmy z průmyslových, obchodních a zemědělských činností. Podnikatelům vzniká zisk z uskutečnění transakcí v rámci jejich podnikatelské činnosti a ze zhodnocení aktiv použitých k podnikatelské činnosti. Podnikatelé mají nárok na uplatnění daňových pobídek a tím snížit odvod na dani z příjmů, jedná se o:

- odpočet určitého procenta z investic,
- odpočet digitálních investic, tzn. investice na zabezpečení informačních technologií apod.,
- daňové výhody na výzkum a vývoj.

Zdanitelný příjem podnikatelů je roven rozdílu příjmů a výdajů v rámci výkonu samostatně výdělečné činnosti. Poplatníci mají možnost využít skutečné nebo paušální výdaje pro stanovení zdanitelného příjmu. Skutečné výdaje jsou ve většině případů daňově uznatelné, pokud jsou spojeny s výkonem podnikatelské činnosti za účelem získání nebo udržení zdanitelného příjmu. V případě uplatnění skutečných výdajů je poplatník povinen vést evidenci všech výdajů vynaložených v rámci podnikatelské činnosti. Možnost uplatnění paušálních výdajů podnikatelem je uvedena v kapitole 3.1.3.

3.1.3 Paušální výdaje

Zaměstnanci i poplatníci dosahující příjmy z podnikání a ze samostatné výdělečné činnosti mají možnost využít paušální výdaje pro stanovení základu daně. Paušální výdaje nahrazují skutečné prokazatelné výdaje dosažené poplatníky a nelze je s paušálními výdaji kombinovat. Pokud jsou skutečné výdaje vyšší než paušální výdaje, lze do odpočtu zahrnout skutečné výdaje. Poplatníci však musí prokazatelným způsobem dokázat, že tyto výdaje byly opravdu vynaloženy. Paušální výdaje činí 30 % z dosažených příjmů FO, maximálně 4 720 EUR, jen pro poplatníky s příjmy do 15 733 EUR. Zdanitelné příjmy poplatníků nad 15 733 EUR lze snížit pouze o výdaje dané pevně stanovenou částkou 4 720 EUR. [16]

3.1.4 Odčitatelné položky

Základ daně pro výpočet daňové povinnosti lze snížit o odčitatelné položky, mezi které patří:

- poskytnuté dary, podmínky uplatnění viz níže,
- 80 % výdajů z částky zaplaceného výživného,
- 45 % výdajů vynaložených na péči o dítě do 12 let a děti se zdravotním postižením do 18 let,
- výdaje na péči o děti do 3 let,
- 50 % z mezd vyplacených zaměstnancům v domácnosti,
- úroky z hypotečních úvěrů. [7]

Od základu daně lze odečíst hodnotu darů ve výši 45 % z částky poskytnutého plnění, které činí minimálně 40 EUR. Hodnota poskytnutého daru nesmí překročit 10 % z částky celkového čistého zdanitelného příjmu, maximálně však 384 300 EUR. Poplatníkům je dána povinnost poskytnout bezúplatná plnění ve finanční podobě organizacím uvedených v zákoně nebo schválených ministrem financí. Částku poskytnutých darů v podobě uměleckých děl je možné za určitých podmínek zahrnout mezi odčitatelné položky. [17]

Podmínky pro využití úroků z hypotečních úvěrů jako odčitatelné položky jsou od roku 2015 významně změněny z důvodu přechodu kompetencí této problematiky z federální úrovně na úroveň regionální. V každém regionu¹⁴ nacházející se v Belgii je vytvořen samostatný soupis pravidel pro uplatnění úroků z hypotečních úvěrů včetně výše možného odpočtu od základu daně. Úroky z hypotečních úvěrů poskytnutých na nemovitosti ve městě Bruselu nelze jako daňovou výhodu uplatnit. Ve Vlámském regionu pro smlouvy z hypotečních úvěrů uzavřených od 1. ledna 2016 platí integrovaný bonus na bydlení. Valonský region přináší svým občanům daňovou výhodu pro uplatnění úroků z hypotečních úvěrů pod názvem „chèque-habitat“.

3.1.5 Nezdánitelné části základu daně

Jedná se o daňová zvýhodnění, která jsou poplatníky daně využita dle jejich životní situace. NČZD lze snížit vypočtenou daňovou povinnost, v porovnání s českou legislativou se tedy jedná o slevy na dani. Každý poplatník daně má nárok na základní příspěvek, jehož výše závisí na zdanitelném příjmu poplatníka. Poplatníkům s příjmy nepřesahující 45 750 EUR přísluší příspěvek ve výši 7 730 EUR. Příspěvek ve výši 7 430 EUR náleží poplatníkům se zdanitelnými příjmy nad 46 051 EUR. Výše příspěvků pro poplatníky s příjmy v rozmezí 45 751 EUR až 46 050 EUR je poměrně krácena.

---

¹⁴ Belgie je rozdělena na Vlámský region, Valonský region a region Brusel (hlavní město).

Poplatníkům přísluší příspěvek na vyživované (závislé) osoby za daných podmínek stanovených zákonem. Vyživované osoby musí s poplatníkem sdílet společnou domácnost k 1. lednu daného roku a jejich příjem nesmí být vyšší než 3 270 EUR. Závislými osobami se pro tyto účely rozumí rodiče, prarodiče, sourozenci, děti v pěstounské péči apod. Příspěvek na závislé osoby je uplatněn společně se základním příspěvkem, v případě manželů, příspěvek přísluší poplatníkovi s vyšším zdanitelným příjmem. Poplatníci pečující alespoň o jedno nezaopatřené dítě, mají nárok na příspěvek snižující základ daně, jehož výše je odvozena dle počtu dětí, viz Tab. 3. 1. Příspěvek na ostatní závislé osoby činí 1 580 EUR na osobu, pro rodinné příslušníky starší 65 let v přímé nebo nepřímé linii je příspěvek roven částce 3 160 EUR na osobu. V případě zdravotního postižení rodinného příslušníka je výše příspěvku zvýšena na dvojnásobek. [2]

Tab. 3. 1 Příspěvek na dítě v Belgii

Počet dětí	Výše příspěvku
1	1 580 EUR
2	4 060 EUR
3	9 110 EUR
4	14 730 EUR
Každé další dítě	5 620 EUR

Zdroj: vlastní zpracování dle https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen.

Celková částka NČZD, jejíž výši si mohou poplatníci uplatit je snížena dle příslušných daňových sazeb. Výpočet možného snížení daňové povinnosti o NČZD je zobrazen v Tab. 3. 2 včetně jednotlivých sazeb. Pokud má poplatník nárok pouze na základní příspěvek (7 730 EUR) je daňová povinnost snížena o 25 % z hodnoty příspěvku.

Tab. 3. 2 Sazby pro odpočet NČZD

Výše celkové NČZD	Sazba	Výpočet
0 EUR až 9 120 EUR	25 %	$NČZD \cdot 25 \%$
9 121 EUR až 12 990 EUR	30 %	$2\,280 + (NČZD - 9\,120) \cdot 30 \%$
12 991 EUR až 21 640 EUR	40 %	$3\,441 + (NČZD - 12\,990) \cdot 40 \%$
21 641 EUR až 39 660 EUR	45 %	$6\,901 + (NČZD - 21\,640) \cdot 45 \%$
Nad 39 661 EUR	50 %	$15\,010 + (NČZD - 39\,660) \cdot 50 \%$

Zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.practicali.be/blog/geindexeerde-bedragen-aj-2019/#index2>.

3.1.6 Ostatní odpočty od daně

Příspěvky na penzijní pojištění v rámci odpočtů od daňové povinnosti lze uplatit v případě uzavření pojistné smlouvy alespoň po dobu 10 let. Poplatníkům starších 18 let a mladším 64 let přísluší příspěvek dle hodnoty vkladu na penzijní spoření za kalendářní rok. Vklad poplatníků do výše 960 EUR je snížen o 30 %, tzn. maximálně lze od vypočtené daně odečíst částku 288 EUR. V případě hodnoty vkladu do 1 230 EUR je snížení ve výši 25 %, tzn. maximálně lze uplatit 307,5 EUR.

Hodnota odpočtu příspěvků na životní pojištění je rozdílná dle regionu, ve kterém poplatníci žijí. Obyvatelé Bruselu mají možnost si od základu daně odečíst nejvýše 2 400 EUR za rok¹⁵. Výše možného odpočtu od základu daně je rovna 30 % z hodnoty odvedeného pojistného na životním pojištění.

3.1.7 Sazby daně

Příjmy FO v Belgii jsou zdaňovány progresivní sazbou daně dle výše dosaženého zdanitelného příjmu. Nejvyšší možné zdanění vyjádřené procentuální sazbou 55 % přísluší poplatníkům, kteří dosáhli zdanitelných příjmů přesahujících 39 660 EUR, ostatní sazby daně včetně té nejvyšší a způsob výpočtu daně je uveden v Tab. 3. 3.

Tab. 3. 3 Sazby daně z příjmů FO v Belgii

Zdanitelný příjem	Sazba daně	Výpočet daně
Do 12 990 EUR	25 %	Zdanitelný příjem · 25 %
Nad 12 991 EUR do 22 290 EUR	40 %	3 247,5 + (zdanitelný příjem – 12 990) · 40 %
Nad 22 291 EUR do 39 660 EUR	45 %	6 967,5 + (zdanitelný příjem – 22 290) · 45 %
Nad 39 661 EUR	50 %	14 784 + (zdanitelný příjem – 39 660) · 50 %

Zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.practicali.be/blog/geindexeerde-bedragen-aj-2019/#index2>.

FO podléhají vyjma standardní osobní důchodové daně také zdanění tzv. městskou daní, pomocí které je dosaženo dodatečného zdanění příjmů obyvatel jednotlivých obcí. Procentuální výše městské daně je stanovena dle samotného rozhodnutí obce. Průměrná sazba městské daně činí 7 % až 7,5 %¹⁶.

¹⁵ Maximální příspěvek na životní pojištění ve Vlámském regionu činí 2 280 EUR a ve Valonském regionu 2 290 EUR.

¹⁶ Kompletní přehled sazeb městské daně dle jednotlivých obcí je přístupný na webových stránkách <https://financien.belgium.be/sites/default/files/downloads/111-tarieven-gemeentebelasting-2018.pdf>.

3.1.8 Systém sociálního zabezpečení

Oblast sociálního zabezpečení v Belgii spadá do kompetencí Národního úřadu sociálního zabezpečení již od roku 1945. Podmínky ve správě a odvodu příspěvků na sociální pojištění jsou rozdílné pro podnikatele a zaměstnance. V případě pracovního poměru je odvod sociálního pojištění složen z příspěvků zaměstnanců a zaměstnavatelů. Odvod sociálního pojištění ze strany zaměstnanců činí 13,07 % z hrubé mzdy. Příspěvky hrazené do sociálního systému jsou členěny do několika druhů pojištění, viz Tab. 3. 4. Pojistné ve výši 25 % je odvedeno zaměstnavateli z vyplacené mzdy zaměstnancům. [25]

Tab. 3. 4 Odvody do systému sociálního zabezpečení v Belgii hrazené zaměstnancem

Druh příspěvku	Sazba
Penzijní pojištění	7,50 %
Nemocenské pojištění	1,15 %
Zdravotní pojištění	3,55 %
Pojištění pro případ nezaměstnanosti	0,87 %
Celkem	13,07 %

Zdroj: vlastní zpracování dle European tax handbook 2018.

Pojistné osob samostatně výdělečně činných je placeno ve formě čtvrtletních záloh. Výše příspěvků na sociální pojištění je rozdílná dle dosaženého zdanitelného příjmu podnikatelů. Podnikatelům se zdanitelnými příjmy v rozmezí 13 847,39 EUR až 59 795,61 EUR činí odvod sociálního pojištění ve výši 20,5 % (čtvrtletně 5,375 %) ze zdanitelného příjmu. Podnikatelé s příjmy přesahující 59 795,61 EUR, maximálně však 88 119,80 EUR, odvádí na sociálním pojistném 14,16 % (čtvrtletně 3,54 %) ze základu daně. [26]

3.2 Rakousko

Daň z příjmů FO je v Rakousku upravena spolkovým zákonem o zdanění příjmů fyzických osob „Einkommensteuergesetz“, dále jen EStG, ze dne 7. července 1988, od této doby však zákon prošel úpravou v několika člancích, které jsou spolu se zákonem zveřejněny ve spolkové sbírce zákonů. Na základě daně z příjmů FO jsou zdaňovány příjmy jednotlivců, kteří jsou daňovými rezidenty nebo nerezidenty. Daňoví rezidenti jsou osoby s trvalým bydlištěm nebo obvyklým bydlištěm v Rakousku. Obvyklé bydliště je definováno jako pobyt FO přesahující 6 měsíců v kalendářním roce. Zdaňován je celkový příjem získaný daňovými

rezidenty nejen v Rakousku, ale také v zahraničí a jedná se o tzv. neomezenou daňovou povinnost.

Za zdanitelné příjmy je možné považovat pouze příjmy uvedené v jednotlivých kategoriích dle § 2 zákona EStG, kterými jsou:

- příjmy ze zemědělství a lesnictví,
- příjmy ze samostatné výdělečné činnosti,
- příjmy z obchodu a podnikání,
- příjmy ze zaměstnání,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z pronájmu a licenčních poplatků,
- a ostatní příjmy.

První tři kategorie příjmů jsou považovány za příjmy podnikatelské. Ostatní kategorie příjmů nejsou označovány jako podnikatelské a předmětem zdanění jsou příjmy ze stávajícího nebo bývalého pracovního poměru, příjmy z kapitálových investic, úroky z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu nemovitého majetku a další příjmy, které jsou uvedeny v zákoně EStG.

Získaný zdanitelný příjem je nutné upravit o příjmy, které nepodléhají zdanění a jsou od daně osvobozeny. Výčet osvobozených příjmů dle § 3 EStG je velice rozsáhlý, jedná se např. o:

- příspěvky získané z nadací a z veřejných fondů na podporu umění, vědy a výzkumu,
- příspěvky ze sociálního pojištění,
- školní stipendia atd.

Zdanitelným příjmem se rozumí souhrn částek získaných ve všech kategoriích za zdanitelné období, snížený o vzniklé ztráty, daňově uznatelné náklady, zvláštní výdaje, mimořádné náklady a osvobozené příjmy.

Ztráty vzniklé ve zdaňovacím období v určité kategorii příjmů mohou být ve stejném roce kompenzovány příjmy i z jiné kategorie příjmů. V případě vzniku ztráty z podnikatelské činnosti, kterou nelze kompenzovat nebo ztráty vzniklé v určité kategorii příjmů, kterou nelze vyrovnat příjmy z jiné kategorie, např. ztrátu z kapitálových příjmů nebo příjmů z pronájmu nelze kompenzovat příjmy z podnikání, taková ztráta je označována jako přenesená.

Přenesenou ztrátu lze v následujícím zdaňovacím období uplatit jako položku snižující základ daně ve formě zvláštních výdajů. [33]

Zdanitelným obdobím je hospodářský rok, který je obvykle shodný s kalendářním rokem. Podnikatelé zapsaní v obchodním rejstříku si mohou na povolení správce daně zvolit jiné zdaňovací období než je kalendářní rok. Poplatníci jsou povinni podat daňové přiznání za zdanitelné období do 30. dubna následujícího kalendářního roku, popřípadě do 30. června, pokud je daňové přiznání podáno v elektronické podobě. Ze stanovené daňové povinnosti jsou poplatníkům vyměřeny zálohy na daň z příjmů, které jsou splatné 15. února, 15. května, 15. srpna a 15. listopadu.

3.2.1 Příjmy ze zaměstnání

Zaměstnancům vzniká nárok na mzdu a další odměny za vykonanou práci v peněžní i nepeněžní formě, které jsou vypláceny zaměstnavatelem nebo třetí osobou. Předmětem daně z příjmů ze zaměstnání nejsou pouze příjmy ze stávajícího nebo bývalého pracovního poměru, ale i další příjmy uvedené v § 25 EStG, kterými jsou např.:

- získané peněžní prostředky ze zákonného zdravotního a úrazového pojištění,
- odměny vyplacené z penzijních fondů,
- dary poskytnuté zaměstnancům soukromými podnikovými nadacemi.

Mezi nepeněžní příjmy poskytnuté zaměstnavateli patří příspěvky na živobytí, příspěvky na bydlení, možnost využití služebního vozidla a další. Veškeré příjmy získané zaměstnanci od zaměstnavatelů nelze považovat za zdanitelné. V tomto případě nejsou zaměstnavateli poskytnuté odměny či jiné výhody zahrnuty do výpočtu daně. Jedná se zejména o hodnotu poskytnutých pracovních oděvů zaměstnancům a nákladů na jejich údržbu, náhrady cestovních výdajů, které jsou spojeny se služební cestou zaměstnanců, dále nejsou zdaňovány náklady na přepravu zaměstnanců mezi jejich bydlištěm a pracovištěm, pokud tuto přepravu vykonávají sami zaměstnavatelé.

Zaměstnavatelé jsou povinni vypočítat a srazit ze mzdy daň dle sazeb na daň z příjmů FO a odvést ji ve správné výši finančnímu úřadu. Zaměstnavatelé nesou odpovědnost za odvedenou daň za zaměstnance. Odvedenou daň ze mzdy lze označit jako zálohu na daň z příjmů, pokud mají zaměstnanci povinnost podat daňové přiznání. Povinnost podání daňového tvrzení vzniká v případě, kdy zaměstnanci získali jiné příjmy vyjma příjmů

z pracovněprávních vztahů nad 730 EUR nebo byli zaměstnání současně u dvou nebo více zaměstnavatelů.

Zaměstnanci mohou kromě své pravidelné měsíční mzdy získat od zaměstnavatelů odměny ve formě dalšího příjmu, např. příspěvek na dovolenou nebo příspěvek k vánocům, označován také jako 13. a 14. mzda. Zmíněné odměny je nutné zdanit paušální daní v minimální výši 6 %, je-li hodnota roční odměny alespoň ve výši 621 EUR, další sazby paušální daně jsou uvedeny v Tab. 3. 5. Paušální daň není sražena a odvedena zaměstnavateli, přísluší-li zaměstnancům pravidelná roční mzda, která nepřekročí ve výši jedné šestiny 2 100 EUR. [2]

Tab. 3. 5 Paušální daň na další odměny zaměstnanců v Rakousku

Výše odměny	Sazba daně
Prvních 620 EUR	0 %
Dalších 24 380 EUR	6 %
Dalších 25 000 EUR	27 %
Dalších 33 333 EUR	35,75 %

Zdroj: vlastní zpracování dle § 67 EStG.

3.2.2 Podnikatelské příjmy

Podnikatelské příjmy jsou dle zákona EStG rozděleny do tří kategorií. V příjmech z zemědělství a lesnictví jsou zahrnuty výnosy z provozu zemědělství, lesnictví, vinařství, zahradnictví, ale také z chovu zvířat a ryb. Do příjmů ze samostatné výdělečné činnosti jsou zařazeny příjmy z tzv. práce na volné noze, jedná se např. o lékaře, právníky, notáře, tlumočníky. Příjmy z obchodu a podnikání lze také nazvat jako příjmy ze živnostenské činnosti, která je vykonávána samostatně, trvale a za účelem dosažení zisku, do této kategorie nepatří již zmíněná zemědělská, lesnická a samostatně výdělečná činnost.

Zdanitelný příjem z podnikání lze stanovit několika způsoby dle uvážení podnikatele prostřednictvím:

- vedení účetnictví,
- evidence příjmů a výdajů,
- paušálních výdajů viz kapitola 3.2.4.

Podnikatelé jsou povinni vést účetnictví, pokud jejich obrat za 2 předcházející zdanitelné období přesáhl 700 000 EUR. Podnikatelé mohou rovněž vést účetnictví

dobrovolně pro stanovení zdanitelného příjmu. Zdanitelný příjem je roven výsledku hospodaření podnikatele zjištěného z rozdílů výnosů a nákladů.

Evidence příjmů a výdajů je v porovnání s vedením účetnictví jednodušším systémem pro stanovení zdanitelného příjmu. Ve výkazu příjmů a výdajů jsou sledovány skutečné příjmy a výdaje vzniklé podnikateli. Zdanitelný příjem je určen z rozdílů příjmů a skutečných výdajů.

3.2.3 Odčitatelná položka od základu daně

Všechny FO, které získávají podnikatelské příjmy, mají možnost snížit dosažený zisk o „Gewinnfreibetrag“, kterým je zároveň snižován konečný základ daně pro výpočet daňové povinnosti. Poplatníci mohou svůj základ daně snížit až o 13 %, maximálně však o 45 350 EUR. Odpočet od ZD je počítán ve výši 13 % z dosaženého zisku do výše 175 000 EUR, pokud je hodnota zisku vyšší uplatňují se snížené sazby, viz Tab. 3. 6. Pokud je výše odpočtu snižující základ daně do 30 000 EUR, nemusí podnikatel investovat do dlouhodobého majetku s dobou použitelnosti více než 4 roky nebo do cenných papírů, které splňují požadavky na krytí důchodových rezerv. Pro možnost uplatnění odčitatelné položky převyšující 30 000 EUR je důležité, zda podnikatel investoval do výše zmíněných aktiv. [34]

Tab. 3. 6 Odčitatelná položka od ZD pro podnikatele

Sazba	Zisk
7 %	175 001 EUR až 350 000 EUR
4,5 %	350 001 EUR až 580 000 EUR

Zdroj: vlastní zpracování dle European tax handbook 2018.

3.2.4 Paušální výdaje

Podnikatelé mají možnost si vybrat, zda budou pro stanovení základu daně využívat skutečné výdaje nebo výdaje paušální. Paušální výdaje si mohou uplatit pouze FO dosahující příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a příjmy z obchodu a podnikání, které nevedou účetní knihy a nezjišťují zisk na základě účetních výkazů. Podmínkou pro uplatnění paušálních výdajů je také výše obratu podnikatelů za předchozí zdanitelné období, který nesmí překročit 220 000 EUR. Poplatníci musí uvést ve svém daňovém přiznání skutečnost, že využili možnost uplatnění paušálních výdajů. Paušální výdaje jsou rozděleny do dvou kategorií dle činnosti podnikatelů. První kategorie paušálních výdajů ve výši 6 % je určena

pro literární, výukové a vzdělávací činnosti, ale také pro činnosti z obchodních a profesních poradenství a správy aktiv, maximálně lze uplatnit výdaje nepřesahující 13 200 EUR. Poplatníci vykonávající ostatní činnosti, mohou využít paušální výdaje ve výši 12 %, maximálně však do 26 400 EUR. Paušálními výdaji je kompenzována většina nákladů, jako jsou např. odpisy dlouhodobého majetku, nájemné, reklama, opravy, náklady za elektrickou energii atd.

3.2.5 Zvláštní výdaje

Výdaje vynaložené poplatníky nejsou vždy považovány za provozní výdaje a nejsou spojeny s daňově uznatelnými náklady. Jedná se o zvláštní výdaje, které vedou ke snížení daňového základu a následné daňové povinnosti poplatníků. Základ daně lze snížit pouze o zvláštní výdaje uvedené v § 18 EStG, které byly vynaloženy konkrétními poplatníky a danou výší je nutné prokázat.

Odčitatelnou položkou od základu daně je hodnota darů pro vědu, výzkum a rozvoj určených charitativním organizacím, ale i organizacím zabývajících se ochranou životního prostředí, sboru dobrovolných hasičů apod. Hodnota darů je odečitatelná až do výše 10 % z celkového příjmu FO za zdanitelné období.

Další skupinu zvláštních výdajů je hodnota příspěvků zaplacená na dobrovolné zdravotní, úrazové, důchodové a životní pojištění, pokud smlouva o pojištění byla uzavřena před 1. lednem 2016. Základ daně je možné upravit i o částky vynaložené na pořízení a rekonstrukci bydlení, pokud stavba nebo oprava byla zahájena před 1. lednem 2016. Výše odpočtu za platby dobrovolného pojistného a výdajů na bydlení je omezena na částku 2 920 EUR za kalendářní rok, tato částka je zvýšena o 2 920 EUR, je-li poplatník samoživitel nebo má manželku (manžela), jejichž příjem nepřevyšuje částku 6 000 EUR za kalendářní rok. Za zvláštní výdaje jsou považovány i příspěvky církvím až do výše 400 EUR ročně nebo výdaje vynaložené za daňové poradenství, které jsou odpočitatelné v plné výši.

3.2.6 Mimořádné výdaje

Základ daně po snížení o zvláštní výdaje je dále upraven o mimořádné výdaje. Mimořádné výdaje musí splňovat znaky mimořádnosti, vzniknout konkrétním poplatníkům a ovlivnit jejich finanční stabilitu pro uplatnění zmíněných výdajů. Jedná se zejména o výdaje na vzdělávání a na lékařskou péči. Výše odčitatelných položek v podobě mimořádných výdajů je ovlivněna příjmy poplatníků a jejich rodinným stavem, dle těchto podmínek je stanovena

procentuální výše mimořádných výdajů, viz § 34 EStG. Existují i mimořádné výdaje, které lze odečíst i bez ohledu na příjmy poplatníků, jedná se zejména o:

- výdaje na vzdělávání dítěte mimo jejich bydliště ve výši 110 EUR měsíčně,
- výdaje k odstranění škod vzniklé z důvodu povodní, sesuvu půdy,
- výdaje za péči o dítě mladší 10 let, maximálně ve výši 2 300 EUR za kalendářní rok, pokud taková péče je převedena na veřejné nebo soukromé instituce pro péči o děti.

3.2.7 Sazby daně

Zdanění příjmů v Rakousku podléhá progresivní sazbě daně, která je podle dosažené výše celkového zdanitelného příjmu rozdělena do 6 pásem. Zdanitelný příjem nižší než 11 000 EUR podléhá nulové sazbě daně, takový příjem je tedy od daně plně osvobozen. Nejvyšší možné zdanění příjmů ve výši 55 %¹⁷ může nastat u poplatníků s příjmem vyšším než 1 000 000 EUR. Postup výpočtu daňové povinnosti a jednotlivé sazby daně jsou uvedeny v Tab. 3. 7.

Tab. 3. 7 Sazby daně z příjmů FO v Rakousku

Zdanitelný příjem	Sazba daně	Výpočet daně
prvních 11 000 EUR	0 %	-
nad 11 001 EUR až do 18 000 EUR	25 %	$(\text{zdanitelný příjem} - 11\,000) \cdot 25\%$
nad 18 001 EUR až do 31 000 EUR	35 %	$(\text{zdanitelný příjem} - 18\,000) \cdot 35\% + 1\,750$
nad 31 001 EUR až do 60 000 EUR	42 %	$(\text{zdanitelný příjem} - 31\,000) \cdot 42\% + 6\,300$
nad 60 001 EUR až do 90 000 EUR	48 %	$(\text{zdanitelný příjem} - 60\,000) \cdot 48\% + 18\,480$
nad 90 001 EUR až do 1 000 000 EUR	50 %	$(\text{zdanitelný příjem} - 90\,000) \cdot 50\% + 32\,880$
nad 1 000 000 EUR	55 %	$(\text{zdanitelný příjem} - 1\,000\,000) \cdot 25\% + 487\,880$

Zdroj: vlastní zpracování dle EStG § 33 a <https://www.wko.at/service/steuern/Aktuelle-Werte:-Einkommen--Koerperschaftsteuer-ab-2016.html>.

3.2.8 Slevy na dani

Slevy na dani jsou odečteny od vzniklé daňové povinnosti poplatníka, pokud jsou splněny podmínky pro jejich uplatnění. Poplatníci samoživitelé pečující minimálně o jedno dítě si mohou uplatnit slevu na dani uvedenou v Tab. 3. 8, o zmíněnou slevu si mohou svou daňovou povinnost snížit i sezdání poplatníci, pokud příjem partnera nepřesahuje 6 000 EUR. Sleva na dani na vyživované dítě ve výši 58,4 EUR přísluší pouze poplatníkům, kteří mají

¹⁷ Sazba ve výši 55 % je stanovena od roku 2016 a platí pouze do roku 2020.

nárok na vyplacení přídatku na děti. Zaměstnancům náleží sleva na dopravu 400 EUR, jedná se o náhradu výdajů cestovného mezi domovem a pracovištěm. Poplatníci, kteří pobírají starobní důchod, mají nárok na slevu ve výši 400 EUR, pokud částka vyplaceného důchodu za rok nepřesáhne 17 000 EUR. Sleva je postupně snižována, pokud výše důchodu dosahuje rozmezí 17 000 EUR až 25 000 EUR. Po splnění podmínek v § 33 odst. 6 EStG je možné uplatnit slevu na dani pro důchodce maximálně 764 EUR.

Od 1. 1. 2019 rakouská vláda zavedla tzv. Family bonus plus, kterým lze snížit stanovenou daňovou povinnost o částku 500 EUR nebo 1 500 EUR za rok v závislosti na věku dítěte. Každý poplatník žijící s dítětem má nárok na Family bonus plus, pokud od státu čerpá rodinné přídatky.

Tab. 3. 8 Výše slevy na dítě v Rakousku

Počet dětí	Sleva
1	494 EUR
2	669 EUR
Každé další	220 EUR

Zdroj: vlastní zpracování dle § 33 odst. 4 EStG.

3.2.9 Systém sociálního zabezpečení

Všichni zaměstnanci vykonávající práci v Rakousku jsou povinně pojištěni a zaměstnavatelé mají povinnost odvést z jejich hrubé mzdy příspěvky do systému sociálního pojištění. Součástí sociálního pojištění je i zdravotní pojištění, ale i další kategorie pojištění a příspěvků, které jsou stanoveny procentuální sazbou, viz Tab. 3. 9. Vyjma povinných příspěvků a pojištění jsou odváděny zaměstnavateli i další příspěvky, např. do fondu vyrovnání rodinné zátěže. Maximální roční vyměřovací základ pro výpočet odvodů zaměstnanců na sociální zabezpečení činí 73 080 EUR¹⁸.

¹⁸ Dle <https://www.sozialversicherung.at/cdscontent/load?contentid=10008.665869&version=1545306360>.

Tab. 3. 9 Odvody sociálního zabezpečení v Rakousku

Příspěvek	Zaměstnavatel	Zaměstnanec	Celkem
Zdravotní pojištění	3,78 %	3,87 %	7,65 %
Penzijní pojištění	12,55 %	10,25 %	22,8 %
Úrazové pojištění	1,2 %	-	1,2 %
Pojištění pro případ nezaměstnanosti	3,35 %	3 %	6,35 %
Příspěvek do komory zaměstnanců	-	0,5 %	0,5 %
Příspěvek na bydlení	0,5 %	0,5 %	1 %
Celkem	21,38 %	18,12 %	39,5 %

Zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.wko.at/service/arbeitsrecht-sozialrecht/beitragswesen-dienstnehmer-2019.html>.

Podnikatelé jsou povinni odvádět pojistné do systému sociálního zabezpečení, pokud jejich příjem přesáhl hranici 5 361,75 EUR. Odvod pojistného činí 27,68 %¹⁹ ze zdanitelného příjmu podnikatelů. Odvod pojistného na úrazové pojištění je rovno pevné měsíční částce 9,79 EUR. Roční maximální vyměřovací základ pro podnikatele činí 73 080 EUR.

¹⁹ Podnikatelé jsou povinni přispívat na důchodové pojištění, zdravotní pojištění a samostatné pojištění pro OSVČ.

4 Komparace daňového zatížení v příkladech

V první části této kapitoly je pomocí praktických příkladů zhodnoceno daňové zatížení zaměstnanců v ČR, Belgii a Rakousku. Pro samotné srovnání daňového zatížení je nutné provést výpočet čistých mezd zaměstnanců ve vybraných zemích. V jednotlivých zemích je postup, včetně možnosti využití různých daňových úlev pro výpočet čisté mzdy odlišný. Daňové zatížení zaměstnanců je zhodnoceno pomocí ukazatele efektivní sazby daně.

Druhá část kapitoly je zaměřena na zhodnocení odvodů daně z příjmů a pojistného podnikatelů ve vybraných zemích. Srovnání samotné výše celkových odvodů podnikatelských subjektů v jednotlivých zemích není pro zhodnocení zcela objektivní, proto jsou v této části kapitoly hodnoceny i další aspekty důležité pro stanovení daňové povinnosti a odvodů na pojistném. Závěr kapitoly je věnován komparaci zdanění zaměstnaneckých příjmů a příjmů z podnikatelské činnosti v jednotlivých zemích.

4.1 Vybrané ukazatele daňového zatížení

Daňové zatížení lze posuzovat pomocí makroekonomických a mikroekonomických ukazatelů. Mezi makroekonomické ukazatele patří daňová kvóta, která vyjadřuje poměr celkových výnosů daní a HDP v dané zemi, jedná se o tzv. jednoduchou daňovou kvótu. Složená daňová kvóta vyjadřuje poměr mezi daňovým výnosem včetně příjmů ze sociálního zabezpečení a HDP v běžných cenách. Daňová kvóta slouží k porovnání daňového zatížení jednotlivých zemí.

Daňové zatížení příjmů FO lze zhodnotit pomocí mikroekonomických ukazatelů. Skutečnou míru zdanění příjmů poplatníků daně s ohledem na uplatněné NČZD a slevy na dani lze vyjádřit pomocí efektivní sazby daně (ETR). Pomocí tohoto ukazatele je možné skutečně vyjádřit, kolik % z hrubé mzdy zaměstnanců připadá na daňové odvody. Efektivní sazbu daně lze vypočítat dle následujícího vzorce:

$$ETR_T = \frac{Daň}{Hrubý\ příjem} \cdot 100 \text{ (v \%)} \quad (4.1)$$

V rozšířeném vzorci 4. 2 pro výpočet efektivní sazby daně jsou zohledněny i odvody pojistného placené zaměstnanci:

$$ETR_{T+SI} = \frac{Daň+pojistné\ placené\ zaměstnancem}{Hrubý\ příjem} \cdot 100 \text{ (v \%)} \quad (4.2)$$

4.2 Daňové zatížení příjmů ze zaměstnání

Daňové zatížení příjmů zaměstnanců v České republice, Belgii a Rakousku je vypočteno dle vhodných hodnotících ukazatelů. Prvním krokem před samotným zhodnocením daňového zatížení je nutné stanovit z dosažených příjmů zaměstnanců daň z příjmů a odvody pojistného placené zaměstnancem. V modelových příkladech diplomové práce je počítáno s příjmy v podobě roční minimální mzdy, průměrné mzdy a 5násobku průměrné mzdy daného státu. Vyjma ČR jsou výše zmíněné státy součástí eurozóny a jejich měnou je tedy euro. V rámci následného srovnání výsledných hodnot je použit pro přepočtení měny na české koruny jednotný kurz za zdaňovací období 2018 uvedený v Pokynu č. GFŘ D-40 ve výši 25,68 Kč/EUR. Jednotlivé výpočty v ČR jsou zaokrouhleny dle příslušné legislativy, v ostatních zemích jsou částky zaokrouhleny na 2 desetinná místa. Daň ze zaměstnaneckých příjmů je vypočtena dle platné legislativy v jednotlivých státech k 1. 1. 2019.

V konkrétních příkladech je počítáno s příjmy poplatníka, který podepsal prohlášení k dani a žije ve společné domácnosti s manželkou, jejíž příjmy jsou ve výši 25 000 Kč měsíčně. Hodnota samotného zdanění příjmů je ovlivněna slevami na dani a NČZD, proto je v následujících příkladech zobrazena varianta A a varianta B. Ve variantě A poplatník nemá žádné vyživované dítě a je zde uplatněna pouze sleva nebo NČZD na poplatníka. Poplatník ve variantě B žije ve společné domácnosti se 2 dětmi, na které poplatník nečerpá přídavky na děti a po splnění podmínek danou legislativou má nárok na další daňové výhody.

4.2.1 Výpočet roční čisté mzdy v ČR

Měsíční minimální hrubá mzda pro rok 2019 v ČR dle Nařízení vlády č. 273/2018 Sb. ze dne 20. 11. 2018 činí 13 350 Kč, tj. 160 200 Kč za rok. Průměrná měsíční mzda je stanovena na základě Nařízení vlády č. 213/2018 Sb. ze dne 19. září 2018 ve výši 32 699 Kč, tj. 392 388 Kč za rok.

Pro výpočet zálohy na dani z příjmů je nutné stanovit superhrubou mzdu, která se skládá z hrubé mzdy a pojistného hrazené zaměstnavatelem v celkové výši 34 %, z toho 25 % tvoří příspěvek na sociální pojištění a 9 % na zdravotní pojištění. Odvod pojistného na zdravotní pojištění z hrubé mzdy je u všech skupin příjmů určen stejným způsobem, opakem je odvod sociálního pojištění. Sociální pojištění je odvedeno poplatníkem s roční minimální mzdou a roční průměrnou mzdou. Poplatníkovi s 5násobkem roční průměrné mzdy činí odvod pojistného ve výši 25 % pouze z maximálního vyměřovacího základu pro SP, který je pro rok 2019 stanoven částkou 1 569 552 Kč, pojistné tedy činí 568 963 Kč.

Superhrubá mzda pro výpočet roční zálohy na daň je zaokrouhlena na 100 Kč dolů. Záloha na daň činí 15 % ze superhrubé mzdy, u poplatníka s 5násobkem roční průměrné mzdy je nutné vypočítat navíc solidární zvýšení daně. Solidární zvýšení daně činí 7 % z rozdílu hrubé mzdy (1 961 940 Kč) a maximálního vyměřovacího základu pro SP (1 569 552 Kč). Celková záloha na dani včetně solidárního zvýšení daně je snížena o slevu na poplatníka, další postup výpočtu čisté mzdy je rozdílný pro variantu A a variantu B.

Čistá mzda ve variantě A je vypočtena z hrubé mzdy snížené o zálohu na dani z příjmů a pojistného na sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem v celkové výši 11 %.

Ve variantě B je poplatníkem navíc uplatněno daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti v celkové výši 34 608 Kč. Uplatněním daňového zvýhodnění vzniká u poplatníka s roční minimální mzdou daňový bonus, ostatním zaměstnancům přísluší záloha na dani z příjmů. Čistá mzda je určena z rozdílu hrubé mzdy, pojistného hrazené zaměstnancem a zálohy na dani z příjmu, popř. vznikem daňového bonusu je čistá mzda o tento bonus zvýšena.

Tab. 4. 1 Výpočet čisté mzdy v ČR

	Roční minimální mzda	Roční průměrná mzda	5násobek roční průměrné mzdy
Hrubá mzda	160 200 Kč	392 388 Kč	1 961 940 Kč
Pojistné zaměstnavatele 34 %	54 468 Kč	133 412 Kč	568 963 Kč
Superhrubá mzda	214 668 Kč	525 800 Kč	2 530 903 Kč
Superhrubá mzda zaokrouhlena	214 600 Kč	525 800 Kč	2 530 900 Kč
Daň z příjmů 15 %	32 190 Kč	78 870 Kč	379 635 Kč
Solidární zvýšení daně	-	-	27 467,16 Kč
Záloha na daň celkem	32 190 Kč	78 870 Kč	407 103 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Záloha na dani po slevách	7 350 Kč	54 030 Kč	382 263 Kč
Daňové zvýhodnění (Var. B)	34 608 Kč	34 608 Kč	34 608 Kč
Záloha na dani/daňový bonus (Var. B)	- 27 258 Kč	19 422 Kč	347 655 Kč
Zdravotní pojištění 4,5 %	7 209 Kč	17 658 Kč	88 288 Kč
Sociální pojištění 6,5 %	10 413 Kč	25 506 Kč	102 021 Kč
Čistá mzda (Var. A)	135 228 Kč	295 194 Kč	1 389 368 Kč
Čistá mzda (Var. B)	169 836 Kč	329 802 Kč	1 423 976 Kč

Zdroj: vlastní zpracování.

4.2.2 Výpočet roční čisté mzdy v Belgii

V Belgii je minimální mzda stanovena od 1. září 2018 v částce 1 593, 81 EUR. Průměrná mzda pro následující výpočty vychází ze statistického šetření webového portálu

vacature.com, kterým je každoročně zmíněná veličina na území Belgie zjišťována. Ze statistického šetření byla průměrná měsíční mzda v roce 2018 stanovena v hodnotě 3 510 EUR.

Základem pro výpočet daně z příjmů je hrubá mzda snížena o veškeré pojistné daně sazbou 13,07 %. Záloha na dani z příjmů je vypočtena dle sazeb a vzorců uvedených v kapitole 3.1.7. Záloha na dani je následně upravena o NČZD na poplatníka, v případě varianty B i o NČZD na 2 děti (4 060 EUR). NČZD na poplatníka se liší u zaměstnance s 5násobkem průměrné mzdy, který překročil hranici zdanitelných příjmů 46 051 EUR a odčitatelná položka je o 300 EUR snížena. Celková částka NČZD je snížena pomocí daňových sazeb. Hodnota NČZD do 9 120 EUR je zdaněna 25% sazbou daně, částka NČZD přesahující 9 120 EUR podléhá zdanění ve výši 30 %²⁰. Záloha na dani je snížena o upravenou hodnotu NČZD, z výsledné daňové povinnosti je vypočtena městská daň, jejíž sazba vychází z průměru všech sazeb jednotlivých obcí (7 %). Čistá mzda je rovna hrubé mzdě snížené o pojistné zaměstnance, zálohy na dani a městské dani.

Tab. 4. 2 Výpočet čisté mzdy v Belgii

	Roční minimální mzda	Roční průměrná mzda	5násobek roční průměrné mzdy
Hrubá mzda	19 125,72 EUR	42 120 EUR	210 600 EUR
Pojistné 13,07 %	2 499,73 EUR	5 505,08 EUR	27 525,42 EUR
Snížená hrubá mzda = Základ daně	16 625,99 EUR	36 614,92 EUR	183 074,58 EUR
Záloha na dani ze ZD	4 701,90 EUR	13 413,71 EUR	86 491,29 EUR
NČZD na poplatníka (Var. A)	7 730 EUR	7 730 EUR	7 430 EUR
NČZD na poplatníka a děti (Var. B)	11 790 EUR	11 790 EUR	11 490 EUR
Upravena částka NČZD (Var. A)	1 932,50 EUR	1 932,50 EUR	1 857,50 EUR
Upravena částka NČZD (Var. B)	3 081 EUR	3 081 EUR	2 991 EUR
Záloha na dani po uplatnění NČZD (Var. A)	2 769,4 EUR	11 481,21 EUR	84 633,79 EUR
Záloha na dani po uplatnění NČZD (Var. B)	1 932,50 EUR	10 332,71 EUR	83 500,29 EUR
Městská daň 7 % (Var. A)	193,86 EUR	803,68 EUR	5 924,37 EUR
Městská daň 7 % (Var. B)	135,28 EUR	723,29 EUR	5 845,02 EUR
Čistá mzda (Var. A)	13 662,73 EUR	24 330,03 EUR	92 516,42 EUR
Čistá mzda (Var. B)	14 558,21 EUR	25 558,92 EUR	93 729,27 EUR

Zdroj: vlastní zpracování.

²⁰ Výpočet snížení NČZD dle <https://www.practicali.be/blog/geindexeerde-bedragen-aj-2019/#index2>

4.2.3 Výpočet roční čisté mzdy v Rakousku

Minimální mzda v Rakousku není upravena žádným právním předpisem a jako taková není nikde definována. Existují pouze kolektivní smlouvy pro jednotlivé obory, ve kterých jsou obsaženy i mzdové tabulky dle jednotlivého vzdělání a let praxe. Měsíční základní minimální mzda v kolektivní smlouvě pro zaměstnance v obchodě a průmyslu, v oblasti poskytování informací a poradenství je pro rok 2019 stanovena ve výši 1 400 EUR. Průměrnou mzdu je možné najít na webových stránkách rakouského statistického úřadu, poslední známý údaj pochází z roku 2017, ve kterém průměrná roční mzda měla hodnotu 27 545 EUR.

Stanovená hrubá mzda je snížena o pojistné na sociálním zabezpečení ve výši 18,12 %, takto upravená hrubá mzda slouží k výpočtu samotné daně z příjmů. Maximální vyměřovací základ SP činí 73 080 EUR pro rok 2019, poplatník s 5násobkem průměrné mzdy jej překročil a jeho pojistné činí 13 242,10 EUR. Daň z příjmů je stanovena dle daného postupu výpočtu a jednotlivých sazeb uvedených v kapitole 3.2.7. Celková daňová povinnost je snížena o slevu na dopravu (400 EUR), na kterou má nárok každý zaměstnanec v Rakousku. Sleva na dopravu nahradila původní slevu na poplatníka, která kompenzuje náklady na dopravu do zaměstnání. Čistá mzda je vypočtena jako rozdíl hrubé mzdy snížené o pojistné a výsledné daňové povinnosti.

V tomto případě je počítáno jak ve variantě A i B se stejnými čísly, protože uplatnění slevy na děti je možné pouze pokud poplatník pobírá na jednotlivé děti přídatky a zároveň příjem manžela/manželky nebo příjem samoživitele nesmí překročit 6 000 EUR.

Tab. 4. 3 Výpočet čisté mzdy v Rakousku

	Roční minimální mzda	Roční průměrná mzda	5násobek roční průměrné mzdy
Hrubá mzda	16 800 EUR	27 545 EUR	137 725 EUR
Pojistné 18,12 %	3 044,16 EUR	4 991,15 EUR	13 242,10 EUR
Snížená hrubá mzda = Základ daně	13 755,84 EUR	22 553,85 EUR	124 482,90 EUR
Záloha na dani	688,96 EUR	3 343,85 EUR	50 121,45 EUR
Sleva na dopravu	400 EUR	400 EUR	400 EUR
Záloha na dani po slevě	288,96 EUR	2 943,85 EUR	49 721,45 EUR
Čistá mzda	13 466,88 EUR	19 610 EUR	74 761,45 EUR

Zdroj: vlastní zpracování.

4.2.4 Komparace daňového zatížení příjmů zaměstnanců

Komparace daňového zatížení z dosažených hodnot, které plynou z výpočtů mezd ve vybraných zemích, je na základě ukazatelů efektivní sazby daně ETR_T a ETR_{T+SI} . Stanovení výsledných hodnot zmíněných ukazatelů jsou na základě vzorců uvedených v kapitole 4.1. Údaje vhodné ke srovnání jsou převzaty z předcházejících tabulek pro výpočet čistých mezd v ČR (Tab. 4. 1), Belgii (Tab. 4. 2) a Rakousku (Tab. 4. 3). Z důvodu větší vypovídací schopnosti a lepšího srovnání výsledných částek jsou vypočtené hodnoty převedeny na české koruny. V následujících podkapitolách je zvlášť zhodnocena situace bezdětného zaměstnance (Varianta A) a zaměstnance se dvěma vyživovanými dětmi (Varianta B).

4.2.5 Komparace zjištěných výsledků zaměstnance bez dětí (Varianta A)

V Tab. 4. 4 jsou shrnuty důležité hodnoty pro zhodnocení daňového zatížení bezdětného zaměstnance s minimální mzdou, průměrnou mzdou a 5násobkem průměrné mzdy ve vybraných zemích. V každém státě jsou zjištěné výsledky odlišné, není to způsobeno jen výši daňových sazeb uvalených na příjem fyzických osob, ale také způsobem výpočtu a uplatněním rozdílných daňových výhod v jednotlivých zemích.

Jen v ČR je způsob stanovení ZD odlišný v porovnání s ostatními zeměmi. V ČR je ZD určen prostřednictvím superhrubé mzdy, tzn. hrubá mzda je navýšena o pojistné hrazené zaměstnavatelem ve výši 34 % a daň je vypočtena z navýšené hrubé mzdy. V ostatních zemích je ZD stanoven jednotným způsobem, od hrubé mzdy jsou odečteny odvody pojistného za zaměstnance. Rozdíl nastává i v uplatnění daňové úlevy na poplatníka, český zaměstnanec má nárok na slevu na dani. V Belgii se jedná o výhodu ve formě NČZD, avšak tato daňová úleva se chová jako sleva na dani, která je následně složitým způsobem upravena. Rakouskou vládou byla sleva na poplatníka v minulosti zrušena a je nahrazena slevou na dopravu, která přísluší všem zaměstnancům.

Pouze v ČR jsou příjmy FO zdaňovány jednotnou sazbou daně, v případě dosažení příjmů ve výši 5násobku průměrné mzdy je zaměstnanci ze mzdy převyšující 1 569 552 Kč odvedena solidární daň.

V Belgii je vyjma federální daně z příjmů odváděna dále tzv. městská daň, která je stanovena procentuální sazbou dle obce, ve které má zaměstnanec bydliště a jedná se o příjem dané obce.

Tab. 4. 4 Výsledné hodnoty pro komparaci Varianty A

	Roční minimální mzda	Roční průměrná mzda	5násobek roční průměrné mzdy
ČR:			
Hrubá mzda	160 200 Kč	392 388 Kč	1 961 940 Kč
Záloha na dani	7 350 Kč	54 030 Kč	382 263 Kč
Čistá mzda	135 228 Kč	295 194 Kč	1 389 368 Kč
Odvody pojistného za zaměstnance	17 622 Kč	43 164 Kč	190 309 Kč
ETR _T	4,59 %	13,78 %	19,48 %
ETR _{T+SI}	15,59 %	24,77 %	29,18 %
Belgie:			
Hrubá mzda	491 148 Kč	1 081 642 Kč	5 408 208 Kč
Záloha na dani + městská daň	76 096 Kč	315 476 Kč	2 325 534 Kč
Čistá mzda	350 859 Kč	624 796 Kč	2 375 821 Kč
Odvody pojistného za zaměstnance	64 193 Kč	141 370 Kč	706 853 Kč
ETR _T	15,49 %	29,17 %	43,00 %
ETR _{T+SI}	28,56 %	42,24 %	56,07 %
Rakousko:			
Hrubá mzda	431 424 Kč	707 356 Kč	3 536 778 Kč
Záloha na dani	7 420 Kč	75 598 Kč	1 276 847 Kč
Čistá mzda	345 829 Kč	503 585 Kč	1 919 874 Kč
Odvody pojistného za zaměstnance	78 174 Kč	128 173 Kč	340 057 Kč
ETR _T	1,72 %	10,69 %	36,10 %
ETR _{T+SI}	19,84 %	28,81 %	45,72 %

Zdroj: vlastní zpracování.

Komparace daňového zatížení dle ETR_T

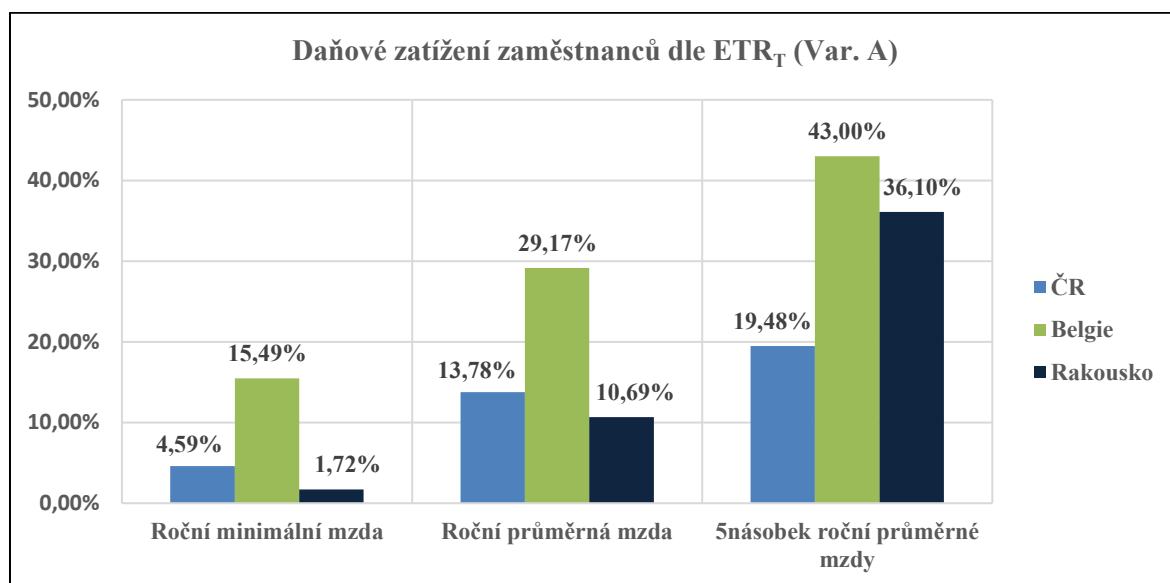
Hodnoty efektivní sazby daně ETR_T a ETR_{T+SI} ve vybraných zemích jsou převzaty z Tab. 4. 4. Na základě těchto údajů je sestaven graf 4. 1, ve kterém je zobrazeno daňové zatížení dáno efektivní sazbou daně ETR_T v jednotlivých zemích poplatníka s roční minimální mzdou, roční průměrnou mzdou a 5násobkem roční průměrné mzdy.

V příjmové skupině poplatníků s minimální mzdou je dosaženo nejnižšího daňového zatížení 1,72 % v Rakousku. Nízké daňové zatížení je dáno nulovým zdaněním ročních příjmů FO do výše 11 000 EUR. V ČR jsou poplatníci s minimální mzdou daňově zatíženi o 2,87 % více než v Rakousku, tzn. 4,59 % z hrubé mzdy zaměstnanců je odvedeno na dani z příjmů. Belgičtí zaměstnanci s minimální mzdou ve srovnání s ostatními zeměmi podléhají nejvyššími daňovému zatížení 15,49 %, důvodem nejsou jen vyšší sazby daně, ale také povinnost odvodů tzv. městské daně.

Zaměstnanci s příjmy ve výši průměrné mzdy v Rakousku jsou nejméně daňově zatíženi a z jejich hrubé mzdy připadá 10,69 % na daňové odvody. V ČR je daňové zatížení při průměrné mzdě o 3,09 % vyšší než v Rakousku. Nejvyšší daňové zatížení ve výši 29,17 % připadá na poplatníky s průměrnou mzdou v Belgii, což je o 15,39 % více než v ČR.

Hodnoty daňového zatížení zaměstnanců dosahujících příjmů ve výši 5násobku průměrné mzdy jsou ve vybraných státech výrazně odlišné, protože s růstem mzdy je obvykle daňové zatížení vyšší. Nejnižšího daňového zatížení je dosaženo v ČR i po zohlednění solidárního zdanění ve výši 19,48 %. Výrazný rozdíl v daňovém zatížení v porovnání s ČR nastává v Rakousku a Belgii. Rakouský zaměstnanec odvede ve skutečnosti na dani z příjmů 36,10 % ze své hrubé mzdy, což je ve srovnání s českým zaměstnancem o 16,62 % více. Při 5násobku průměrné mzdy je daňové zatížení v Belgii v porovnání s ČR vyšší o 23,52 %, tzn. zaměstnanci v Belgii jsou nejvíce daňově zatíženi i v tomto případě.

Graf 4. 1 Daňové zatížení zaměstnanců ve vybraných zemích dle ETR_T (Var. A)

Zdroj: vlastní zpracování.

Komparace daňového zatížení dle ETR_{T+SI}

V grafu 4. 2 jsou zobrazeny hodnoty daňového zatížení včetně odvodů pojistného za zaměstnance ve všech příjmových skupinách. Daňové zatížení po zohlednění odvodů na pojistném se výrazně zvýšilo ve všech vybraných zemích. Nejvyšší daňové zatížení připadá na příjmy obyvatelů Belgie.

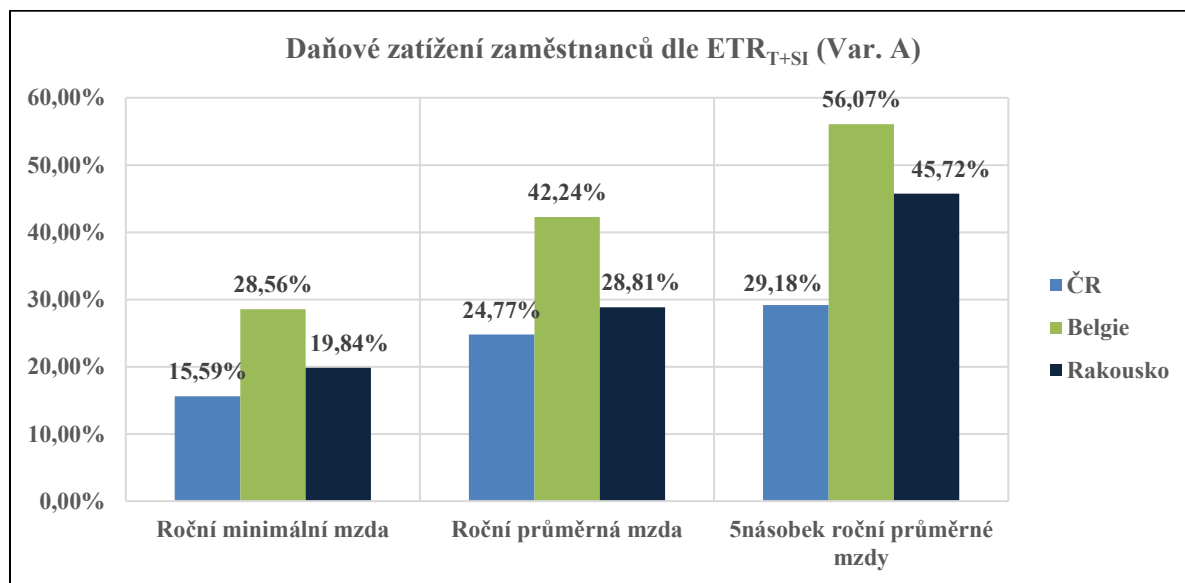
Při minimální mzdě připadá nejnižší daňové zatížení na zaměstnance v ČR ve výši 15,59 %, v porovnání s ČR jsou daňově zatíženi zaměstnanci v Rakousku více o 1,65 % a v Belgii více o 12,97 %.

Nejnižší daňové zatížení 24,77 % při průměrné mzdě připadá na zaměstnance ČR, zaměstnanci v Rakousku jsou daňově zatíženi pouze o 4,04 % více. Belgičtí zaměstnanci při hrubé průměrné mzdě odvedou na dani z příjmů a pojistném 42,24 % ze své hrubé mzdy.

V ČR jsou poplatníci s 5násobkem průměrné mzdy nejméně daňově zatíženi, a to ve výši 29,18 %. Při 5násobku průměrné mzdy daňové zatížení v Belgii převyšuje hodnotu 50 % a v komparaci s ČR je to o 26,89 % více. Rakouští zaměstnanci odvedou na dani z příjmů a pojistném ze své hrubé o 16,54 % více než zaměstnanci v ČR.

Graf 4. 2 Daňové zatížení zaměstnanců ve vybraných zemích dle ETR_{T+SI} (Var. A)

Zdroj: vlastní zpracování.

4.2.6 Komparace zjištěných výsledků zaměstnance se dvěma dětmi (Varianta B)

V Tab. 4. 5 jsou uvedeny přepočtené výsledky z výpočtu čistých mezd ve vybraných zemích na české koruny a hodnoty ukazatelů efektivní sazby daně vypočtené dle vzorců 4. 1 a 4. 2. Výsledné částky v českých korunách jsou převzaty z Tab. 4. 1, Tab. 4. 2 a Tab. 4. 3. V tomto případě vyjma daňové úlevy na poplatníka je ve výpočtech zohledněna i sleva nebo jiná daňová výhoda na vyživované děti. V ČR je pojednáváno o daňovém zvýhodnění, v Belgii je počítáno s NČZD na vyživované dítě, která je uplatněna až po vypočtené záloze na dani a svým charakterem připomíná slevu na dani. Pouze v Rakousku je výsledné daňové zatížení stejné jako ve variantě A, protože poplatník neměl nárok na uplatnění slevy na dítě. Rozdíly pro stanovení ZD, výpočtu zálohy na dani jsou totožné jako v kapitole 4.2.5, ve které je srovnávána varianta bezdětného zaměstnance. V tomto případě je zde navíc rozdíl oproti Variantě A v uplatnění daňové úlevy na dítě a jejího vlivu na výši zálohy na dani z příjmů.

Tab. 4. 5 Výsledné hodnoty pro komparaci Varianty B

	Roční minimální mzda	Roční průměrná mzda	Snásobek roční průměrné mzdy
ČR:			
Hrubá mzda	160 200 Kč	392 388 Kč	1 961 940 Kč
Záloha na dani/daňový bonus	- 27 258 Kč	19 422 Kč	347 655 Kč
Čistá mzda	169 836 Kč	329 802 Kč	1 423 976 Kč
Odvody pojistného za zaměstnance	17 622 Kč	43 164 Kč	190 309 Kč
ETR _T	- 17,01 %	4,95 %	17,72 %
ETR _{T+SI}	- 6,01 %	15,95 %	27,42 %
Belgie:			
Hrubá mzda	491 148 Kč	1 081 642 Kč	5 408 208 Kč
Záloha na dani + městská daň	53 101 Kč	283 918 Kč	2 294 387 Kč
Čistá mzda	373 854 Kč	656 354 Kč	2 406 968 Kč
Odvody pojistného za zaměstnance	64 193 Kč	141 370 Kč	706 853 Kč
ETR _T	10,81 %	26,25 %	42,42 %
ETR _{T+SI}	23,88 %	39,32 %	55,49 %
Rakousko:			
Hrubá mzda	431 424 Kč	707 356 Kč	3 536 778 Kč
Záloha na dani	7 420 Kč	75 598 Kč	1 276 847 Kč
Čistá mzda	345 829 Kč	503 585 Kč	1 919 874 Kč
Odvody pojistného za zaměstnance	78 174 Kč	128 173 Kč	340 057 Kč
ETR _T	1,72 %	10,69 %	36,10 %
ETR _{T+SI}	19,84 %	28,81 %	45,72 %

Zdroj: vlastní zpracování.

Komparace daňového zatížení dle ETR_T

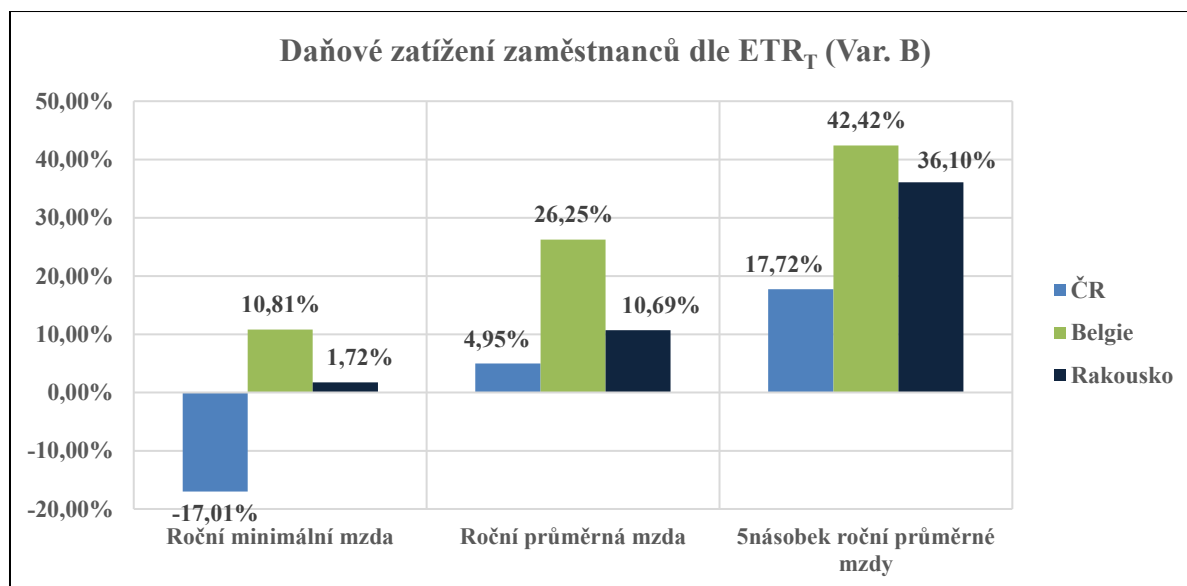
Výsledné hodnoty efektivní sazby daně uvedeny v Tab. 4. 5 jsou zobrazeny v grafu 4. 3. Daňové zatížení zaměstnance se dvěma dětmi v jednotlivých zemích je nižší v porovnání bezdětného zaměstnance, tzn. s rostoucí výši daňových úlev daňové zatížení poplatníků klesá.

Při minimální mzdě je daňové zatížení zaměstnanců v ČR rovné záporným hodnotám, tzn. zaměstnancům vzniká nárok na daňový bonus. Daňové zatížení v Rakousku je v porovnání s ČR vyšší o 18,73 %. V Belgii dochází k nejvyššímu daňovému zatížení, zaměstnanci odvedou na celkových daňových odvodech z příjmů 10,81 % z hrubé mzdy.

Daňové zatížení zaměstnanců s průměrnou mzdou v ČR činí 4,95 %. Rakouští zaměstnanci jsou o 5,74 % daňově zatíženi více ve srovnání s českými zaměstnanci. Velký rozdíl nastává v porovnání ČR a Belgie, zaměstnanec v Belgii skutečně odvede na dani z příjmů o 21,3 % více z hrubé mzdy než zaměstnanec v ČR.

V případě zaměstnanců s 5násobkem průměrné mzdy je v porovnání s vybranými státy nejméně daňově zatížený český zaměstnanec ve výši 17,72 %. Daňové zatížení belgických a rakouských poplatníků v této skupině příjmů je okolo 40 %, ve srovnání s ČR belgický poplatník odvádí na dani ze své hrubé mzdy o 24,7 % více.

Graf 4. 3 Daňové zatížení zaměstnanců ve vybraných zemích dle ETR_T (Var. B)

Zdroj: vlastní zpracování.

Komparace daňového zatížení dle ETR_{T+SI}

V grafu 4. 4 jsou zobrazeny údaje z Tab. 4. 5 o výši efektivní sazby daně včetně odvodů na pojistném hrazené zaměstnanci. Ve vybraných zemích se daňové zatížení poplatníků zvýšilo, avšak v porovnání s bezdětnými poplatníky je daňové zatížení vlivem daňových úlev na vyživované děti nižší. Ve všech kategoriích příjmů je nejvyšší daňové zatížení zaměstnanců v Belgii.

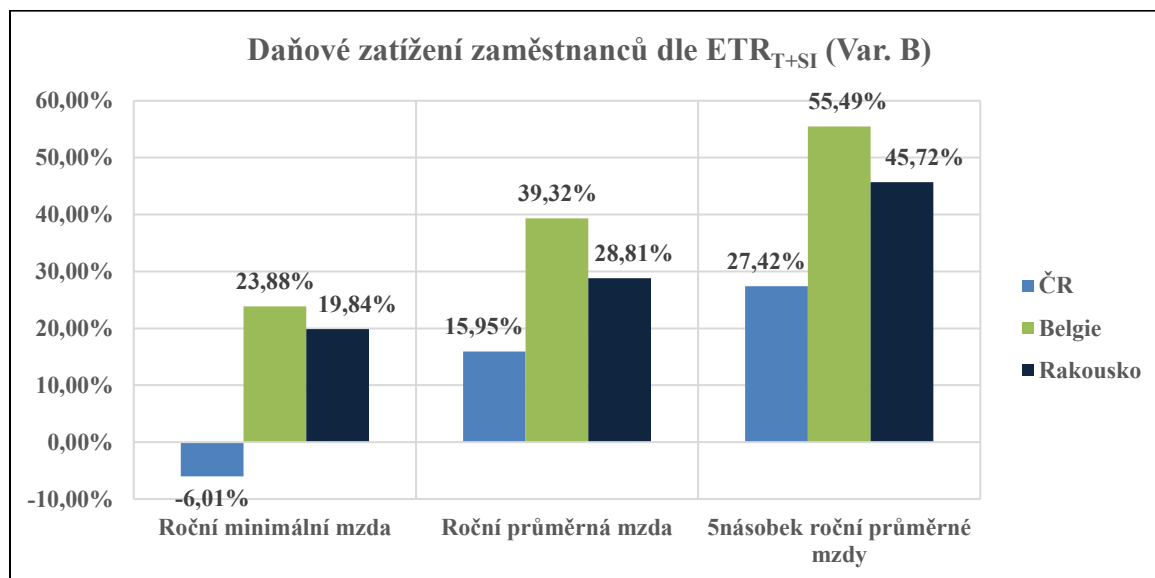
Z grafu vyplývá, že po zohlednění odvodů pojistného je daňové zatížení při minimální mzdě nejnižší v ČR a to záporné v hodnotě -6,01 %. V Rakousku v porovnání s ČR jsou zaměstnanci daňově zatížení o 25,85 % více. V Belgii je daňové zatížení včetně odvodů pojistného v hodnotě 23,88 %.

Při průměrné mzdě je rozdíl ve výši daňového zatížení zaměstnanců v ČR a Belgii vysoký, belgičtí zaměstnanci jsou o 23,37 % daňově zatížení více. Zaměstnanci v Rakousku odvedou na dani včetně pojistného z hrubé mzdy o 12,86 % více než zaměstnanci v ČR.

Zaměstnanci s 5násobkem průměrné mzdy v ČR odvedou na dani a pojistném ze své hrubé mzdy 27,42 %. V Belgii odvedou zaměstnanci na dani a pojistném více jak polovinu

ze své mzdy (55,49 %), v porovnání s Rakouskem je to více jen o 9,77 %, ale zaměstnanci v ČR jsou daňově zatíženi oproti zaměstnancům v Belgii o 28,07 % méně.

Graf 4. 4 Daňové zatížení zaměstnanců ve vybraných zemích dle ETR_{T+SI} (Var. B)

Zdroj: vlastní zpracování.

4.3 Komparace zdanění podnikatelských příjmů

Pro zhodnocení zdanění podnikatelských příjmů a dalších aspektů souvisejících s danou problematikou je nutné vypočítat na konkrétních příkladech daň z příjmů ze samostatné činnosti v České republice, Belgii a Rakousku. Vyjma výpočtu daně z příjmů jsou u každého podnikatele ve vybraných zemích vypočteny odvody na sociální a zdravotní pojištění. Celková daňová povinnost podnikatelů je vypočtena na základě dvou skupin příjmů. Příjmy ve skupině A jsou stanoveny na úrovni roční průměrné mzdy v konkrétním státě. Druhá skupina příjmů B je určena na úrovni 5násobku roční průměrné mzdy v daném státě. Výdaje k daným příjmům jsou stanoveny pomocí paušálních výdajů, které mají možnost využít podnikatelé v každé z vybraných zemí. V následujících příkladech je počítáno v národní měně každého státu, pro účely zhodnocení jsou vypočtené částky přepočteny jednotným kurzem za zdaňovací období 2018 ve výši 25,68 Kč/EUR. V ČR jsou jednotlivé výpočty zaokrouhleny dle dané legislativy, v ostatních zemích jsou vypočtené hodnoty zaokrouhleny na 2 desetinná místa. Daň z podnikatelských příjmů a odvody na pojistném jsou vypočteny dle platné legislativy v jednotlivých státech k 1. 1. 2019.

V konkrétních příkladech je počítáno s příjmy poplatníka vykonávající samostatně výdělečnou činnost, který žije ve společné domácnosti s manželkou, jejíž příjmy jsou ve výši

25 000 Kč měsíčně. Shodně jako v kapitole 4.2 je počítáno s variantou A a B. Ve variantě A se jedná o bezdětného poplatníka, celková daňová povinnost je ovlivněna pouze základním příspěvkem na poplatníka v podobě NČZD nebo slevy na dani. Ve variantě B je počítáno s příjmy poplatníka, který žije ve společné domácnosti se 2 vyživovanými dětmi a má navíc možnost uplatnit NČZD nebo slevu na dani na vyživované děti. Poplatník nečerpá na vyživované děti žádné přídatky na děti.

4.3.1 Výpočet daňové povinnosti a pojistného v ČR

V konkrétním příkladu pro zjištění celkové daňové povinnosti OSVČ v ČR, viz Tab. 4. 6, je počítáno s příjmy podnikatele vykonávající činnost na základě živnostenského oprávnění. Příjmy z podnikatelské činnosti jsou odvozeny z průměrné mzdy dle Nařízení vlády č. 213/2018 Sb., tzn. roční průměrná měsíční mzda činí 392 388 Kč. Výdaje podnikatele jsou stanoveny v paušální výši 60 % z dosažených příjmů. Základ daně pro výpočet daňové povinnosti vychází z rozdílu příjmů a výdajů. Před výpočtem samotné daně z příjmů je nutné ZD zaokrouhlit na stokoruny dolů. Vypočtena daň ve výši 15 % je následně snížena o slevu na dani na poplatníka. V příjmové skupině A u bezdětného poplatníka je daňová povinnost po uplatnění slevy rovna celkové daňové povinnosti. Ve variantě B je dále poplatníkem uplatněno daňové zvýhodnění na 2 děti, na rozdíl od varianty A, v tomto případě vznikl poplatníkovi nárok na daňový bonus. V příjmové skupině B vznikla u poplatníka ve variantě A i B povinnost odvést daň z příjmů.

Tab. 4. 6 Výpočet daně z příjmů podnikatelů v ČR

Položka	Příjmy A	Příjmy B
Příjmy	392 388 Kč	1 961 940 Kč
Výdaje	235 432,80 Kč	600 000 Kč
Základ daně	156 955 Kč	1 361 940 Kč
Základ daně zaokrouhlený	156 900 Kč	1 361 900 Kč
Daň 15 %	23 535 Kč	204 285 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Daň snížená o slevu na poplatníka	0 Kč	179 445 Kč
Daňové zvýhodnění na 2 děti (Var. B)	34 608 Kč	34 608 Kč
Celková daňová povinnost (Var. A)	0 Kč	179 445 Kč
Celková daňová povinnost/bonus (Var. B)	- 34 608 Kč	144 837 Kč

Zdroj: vlastní zpracování.

Pojistné na sociální a zdravotní pojištění je v ČR stanoveno z vyměřovacího základu, který je roven 50 % ze základu daně. Sociální pojištění je vypočteno sazbou 29,2 %

z vyměřovacího základu. Sazba pro výpočet zdravotního pojištění je ve výši 13,5 %. Výsledné hodnoty odvodů na pojistném jsou zobrazeny v Tab. 4. 7. U podnikatele v příjmové skupině A činí skutečný vyměřovací základ 78 478 Kč, což je v oblasti sociálního pojištění méně než zákonem stanovený minimální vyměřovací základ (98 100 Kč), tzn. pro účely výpočtu sociálního pojištění je použit minimální vyměřovací základ. Minimálního vyměřovacího základu není dosaženo ani u zdravotního pojištění, pojistné je tedy vypočteno z minimálního vyměřovacího základu 196 194 Kč. Podnikatel v příjmové skupině A odvede na pojistném celkem 55 133 Kč, v případě podnikatele s příjmy ve výši 5násobku průměrné mzdy činí odvod 290 775 Kč.

Tab. 4. 7 Výpočet pojistného podnikatelů v ČR

Položka	Příjmy A	Příjmy B
Vyměřovací základ pro SP	98 100 Kč	680 970 Kč
Vyměřovací základ pro ZP	196 194 Kč	680 970 Kč
Sociální pojištění	28 646 Kč	198 844 Kč
Zdravotní pojištění	26 487 Kč	91 931 Kč
Celkový odvod pojistného	55 133 Kč	290 775 Kč

Zdroj: vlastní zpracování.

4.3.2 Výpočet daňové povinnosti a pojistného v Belgii

Příjmy dosažené podnikatelem ze samostatné činnosti jsou určeny z výše průměrné roční hrubé mzdy v Belgii zjištěné ze statistického šetření webového portálu vacature.com. Výpočet a výsledné hodnoty celkové daňové povinnosti jsou uvedeny v Tab. 4. 8. Paušální výdaje jsou v Belgii stanoveny pouze jedinou 30 % sazbou z dosažených příjmů. Výdaje paušálem je možné uplatnit podnikateli s příjmy do 15 773 EUR. V konkrétním příkladu diplomové práce podnikatel dosáhl vyšších příjmů, paušální výdaje jsou tedy dané pevnou částkou 4 720 EUR. Rozdíl mezi příjmy a výdaji tvoří základ daně pro výpočet daňové povinnosti, která je stanovena dle sazeb v kapitole 3.1.7. Daňová povinnost je následně snížena o upravenou hodnotu NČZD na poplatníka, v případě varianty B i o NČZD na 2 děti²¹. Podnikateli rovněž přísluší povinnost vyčíslit tzv. městskou daň, která je rovna 7 % z upravené daňové povinnosti. Výsledná daňová povinnost poplatníka je složena z daně z příjmů na federální úrovni a městské daně, jejíž odvod je příjmem obce, ve které má poplatník své bydliště.

²¹ Úprava NČZD v Belgii je popsána v kapitole 3.1.5.

Tab. 4. 8 Výpočet daně z příjmů podnikatelů v Belgii

Položka	Příjmy A (EUR)	Příjmy A (Kč)	Příjmy B (EUR)	Příjmy B (Kč)
Příjmy	42 120	1 081 642	210 600	5 408 208
Výdaje	4 720	121 210	4 720	121 210
Základ daně	37 400	960 432	205 880	5 286 998
Daň	13 767	353 537	97 894	2 513 918
NČZD na poplatníka (Var. A)	7 730	198 506	7 430	190 802
NČZD na poplatníka a děti (Var. B)	11 790	302 767	11 490	295 063
Upravená částka NČZD (Var. A)	1 932,50	49 627	1 857,50	47 701
Upravená částka NČZD (Var. B)	3 081	79 120	2 991	76 809
Upravená daňová povinnost (Var. A)	11 834,50	303 910	96 036,50	2 466 217
Upravená daňová povinnost (Var. B)	10 686	274 417	94 903	2 437 109
Městská daň 7 % (Var. A)	828,42	21 274	6 722,56	172 635
Městská daň 7 % (Var. B)	748,02	19 209	6 643,21	170 598
Celková daňová povinnost (Var. A)	12 662,92	325 184	102 759,06	2 638 852
Celková daňová povinnost (Var. B)	11 434,02	293 626	101 546,21	2 607 707

Zdroj: vlastní zpracování.

Výše odvodů pojistného do systému sociálního zabezpečení je stanovena příslušnou sazbou dle zdanitelných příjmů podnikatele. Podnikateli v příjmové skupině A činí odvod pojistného 20,5 % ze základu daně. Hodnotu odvodů na pojistné lze maximálně vypočíst ze zdanitelných příjmů do 88 119,80 EUR, podnikatel v příjmové skupině B překročil stanovenou výši zdanitelných příjmů a odvod pojistného je vypočten z uvedené částky ve výši 14,16 %. Výsledné částky odvodů na pojistném jsou zobrazeny v Tab. 4. 9.

Tab. 4. 9 Výpočet pojistného podnikatelů v Belgii

Položka	Příjmy A (EUR)	Příjmy A (Kč)	Příjmy B (EUR)	Příjmy B (Kč)
Vyměřovací základ	37 400	960 432	88 119,80	2 262 916
Celkový odvod pojistného	7 667	196 889	12 477,76	320 429

Zdroj: vlastní zpracování.

4.3.3 Výpočet daňové povinnosti a pojistného v Rakousku

Příjmy z podnikatelské činnosti rezidenta Rakouska jsou stanoveny z roční hrubé mzdy v roce 2017 zjištěné rakouským statistickým úřadem, viz kapitola 4.2.3. Výsledné hodnoty a postup výpočtu je zobrazen v Tab. 4. 10. Procentuální sazby pro výpočet paušálních výdajů jsou rozděleny dle činnosti podnikatele. Podnikatelé vykonávající výukovou, literární a další činnosti uvedené v kapitole 3.2.4 mají možnost uplatnit paušální

výdaje ve výši 6 %. V tomto konkrétním případě je však počítáno s paušálními výdaji v hodnotě 12 % z příjmů, které jsou považovány za základní paušální sazbu a jsou uplatňovány většinou podnikatelů. Rozdíl mezi příjmy a výdaji tvoří základ daně, který je snížen o odčitatelnou položku tzv. „Gewinnfreibetrag“. Odpočet je roven 13 % ze ZD a jedná se o daňovou úlevu pro každého podnikatele v Rakousku. Ze ZD sníženého o odčitatelnou položku je vypočtena daňová povinnost dle vzorců a sazeb uvedených v kapitole 3.2.7. Výsledná daňová povinnost je totožná u bezdětného poplatníka i poplatníka se 2 dětmi, protože nárok na slevu na vyživované děti má pouze poplatník, který na své děti čerpá rodinné příspěvky. U podnikatele v příjmové skupině A je výsledná daňová povinnost ve výši 2 830,80 EUR, podnikateli s příjmy ve výši 5násobku průměrné mzdy činí daňová povinnost 40 601,13 EUR.

Tab. 4. 10 Výpočet daně z příjmů podnikatelů v Rakousku

Položka	Příjmy A (EUR)	Příjmy A (Kč)	Příjmy B (EUR)	Příjmy B (Kč)
Příjmy	27 545	707 356	137 725	3 536 778
Výdaje	3 305,40	84 883	16 527	424 413
Základ daně	24 239,60	622 473	121 198	3 112 365
Odčitatelná položka od ZD	3 151,15	80 922	15 755,74	404 607
Snížený základ daně	21 088,45	541 551	105 442,26	2 707 758
Daňová povinnost	2 830,80	72 695	40 601,13	1 042 637

Zdroj: vlastní zpracování.

Vyměřovací základ pro výpočet pojistného v Rakousku je roven základu daně. Podnikatel s příjmy ve skupině B překročil maximální vyměřovací základ 73 080 EUR, pojistné je tedy vypočteno z maximálního vyměřovacího základu. Pojistné činí 28,7 % z vyměřovacího základu, v případě úrazového pojištění je hodnota pojistného stanovena pevnou měsíční částkou 9,79 EUR. Výsledné hodnoty odvodů na pojistném podnikatele v Rakousku jsou uvedeny v Tab. 4. 11.

Tab. 4. 11 Výpočet pojistného podnikatele v Rakousku

Položka	Příjmy A (EUR)	Příjmy A (Kč)	Příjmy B (EUR)	Příjmy B (Kč)
Vyměřovací základ	24 239,60	622 473	73 080	1 876 694
Pojistné (28,7 %)	6 956,77	178 650	20 973,96	538 611
Úrazové pojištění	117,48	3 017	117,48	3 017
Celkový odvod pojistného	7 074,25	181 667	21 091,44	541 628

Zdroj: vlastní zpracování.

4.3.4 Zhodnocení zjištěných výsledků

Pro srovnání zjištěných výsledků jsou v Tab. 4. 12 zobrazeny výsledné hodnoty daňových povinností a odvodů na pojistném ve vybraných zemích z tabulek uvedených v kapitolách 4.3.1, 4.3.2. a 4.3.3. Výsledné částky jsou uvedeny v českých korunách. Pro srovnatelnost výsledných údajů je v Tab. 4. 12 vypočten podíl výsledných hodnot daňových povinností k základu daně, popř. celkových odvodů na dani a pojistném k základu daně dle jednotlivých skupin příjmů, tzn. efektivní zdanění podnikatelů. V tabulce je uvedeno, kolik procent ze základu daně je tvořeno odvody na dani z příjmů, popř. na dani a pojistném podnikatelů ve vybraných zemích.

V jednotlivých státech jsou podmínky a možnosti v rámci zdanění příjmů z podnikání odlišné, jedná se např. o uplatnění paušálních výdajů. Určité rozdíly jsou také v oblasti odvodů na pojistném v ČR, Belgii a Rakousku. Z důvodů odlišných podmínek v mnoha aspektech nelze dojít k úplnému srovnání dosažených výsledků.

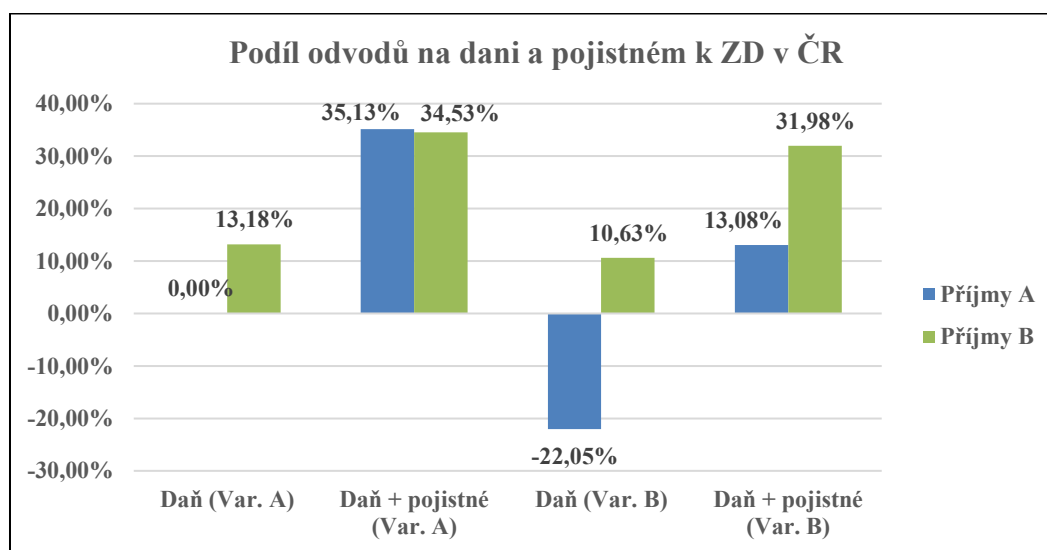
Tab. 4. 12 Výsledné údaje pro komparaci podnikatelských příjmů

	Položka	Příjmy A (Kč)	Podíl (%)	Příjmy B (Kč)	Podíl (%)
ČR	Daňová povinnost (Var. A)	0	0	179 445	13,18
	Daňová povinnost (Var. B)	- 34 608	- 22,05	144 837	10,63
	Odvody pojistného	55 133	-	290 775	-
	Celková výše odvodů (Var. A)	55 133	35,13	470 220	34,53
	Celková výše odvodů (Var. B)	20 525	13,08	435 612	31,98
Belgie	Daňová povinnost (Var. A)	325 184	33,86	2 638 852	49,91
	Daňová povinnost (Var. B)	293 626	30,57	2 607 707	49,32
	Odvody pojistného	196 889	-	320 429	-
	Celková výše odvodů (Var. A)	522 073	54,36	2 959 281	55,97
	Celková výše odvodů (Var. B)	490 515	51,07	2 928 136	55,38
Rakousko	Daňová povinnost	72 695	11,68	1 042 637	33,50
	Odvody pojistného	181 667	-	541 628	-
	Celková výše odvodů	254 362	40,86	1 584 265	50,90

Zdroj: vlastní zpracování.

Grafy uvedené níže jsou sestaveny z údajů o vypočteném efektivním zdanění podnikatelů, tzn. podílů odvodů na dani z příjmů a pojistném k ZD z Tab. 4. 12. V následujících grafech jsou zobrazeny údaje o podnikateli v ČR, viz graf 4. 5, údaje o podnikateli v Belgii, viz graf 4. 6 a údaje o podnikateli v Rakousku, viz graf 4. 7.

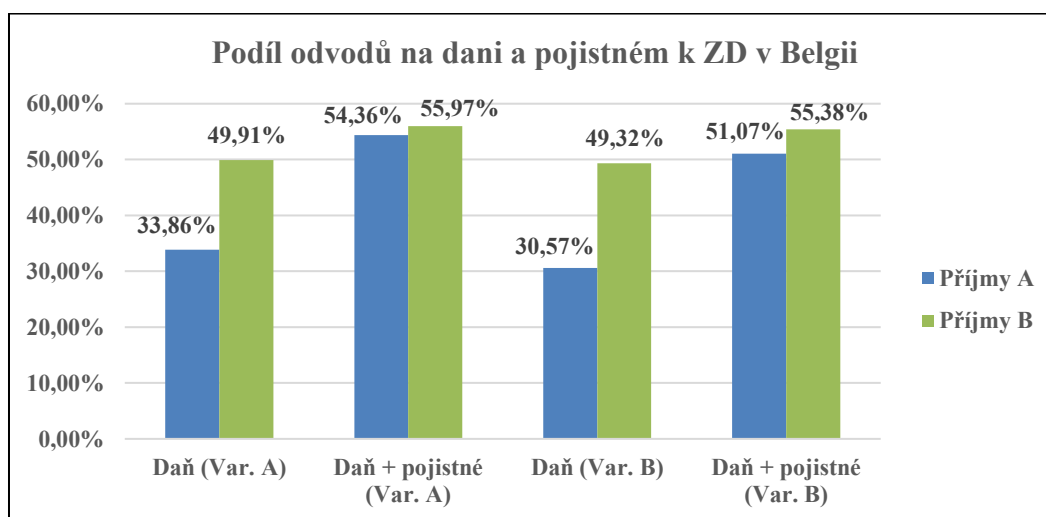
Graf 4. 5 Podíl celkových odvodů na dani z příjmů a pojistném k ZD v ČR

Zdroj: vlastní zpracování.

Z grafu 4.5 vyplývá, že podnikatelům v ČR s příjmy na úrovni průměrné mzdy nevzniká povinnost platit daň z příjmů FO, v případě bezdětného poplatníka je podíl daně z příjmů k ZD nulový, poplatníkovi se dvěma dětmi vzniká daňový bonus a podíl daně k ZD je v této situaci záporný. Nejvyššího podílu daně z příjmů včetně pojistného k ZD je dosaženo u bezdětného podnikatele, celkové odvody v obou příjmových skupinách tvoří přibližně 35 % ze ZD.

Graf 4. 6 Podíl celkových odvodů na dani z příjmů a pojistném k ZD v Belgii

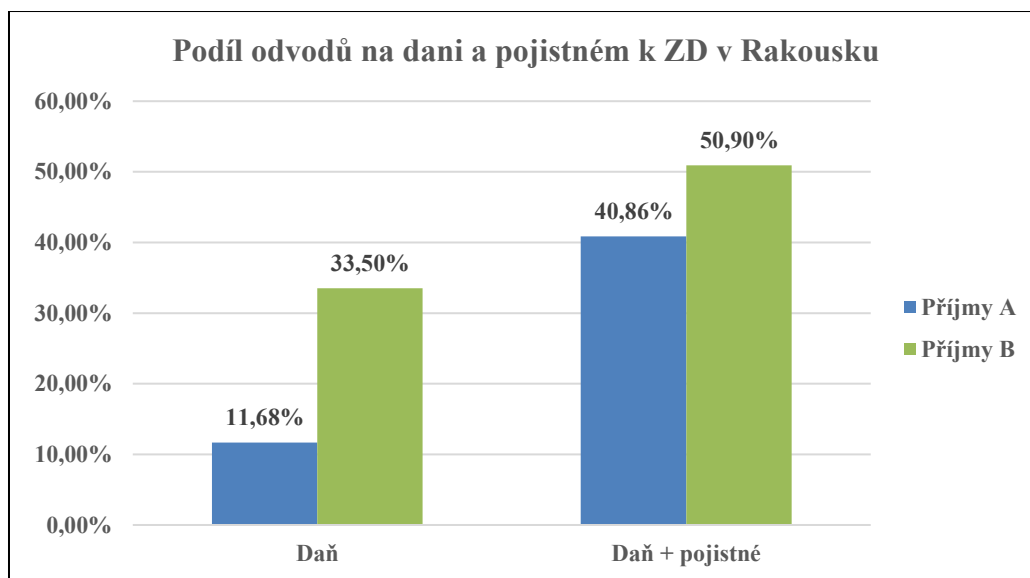

Zdroj: vlastní zpracování.

Nejnižší podíl daně z příjmů k ZD vzniká podnikateli se dvěma dětmi v obou skupinách příjmů, viz graf 4. 6, u poplatníka s příjmy na úrovni průměrné mzdy činí odvod na dani 30,57 % ze ZD, u poplatníka v příjmové skupině B je tento odvod ve výši 49,32 %

ze ZD. Výsledné hodnoty podílů v porovnání jednotlivých variant nejsou výrazně odlišné, poplatníkovi ve variantě A s příjmy na úrovni průměrné mzdy tvoří odvod na dani ze ZD pouze o 3 % více než je tomu ve variantě B. V každé situaci činí odvod podnikatele na dani spolu s pojistným více než 50 % ze ZD.

Graf 4. 7 Podíl celkových odvodů na dani z příjmů a pojistném k ZD v Rakousku

Zdroj: vlastní zpracování.

V Rakousku je zohledněna pouze jedna varianta, ve které není počítáno s daňovou úlevou na vyživované děti, protože poplatníci nesplnili podmínky pro možnost uplatnění této výhody. Podíl daně z příjmů k ZD činí u podnikatele s příjmy na úrovni průměrné mzdy v Rakousku 11,68 %, spolu s pojistným je tento podíl ve výši 40,86 %, viz graf 4. 7.

Z celkového srovnání vypočteného efektivního zdanění podnikatelů z Tab. 4. 12 a z grafů 4. 5, 4. 6 a 4. 7, činí nejvyšší podíl odvodů na dani a pojistném k ZD podnikatelům v Belgii. U bezdětného podnikatele je dosaženo nulového odvodu na dani z příjmů v ČR, v Belgii činí odvod na dani 33,86 % ze ZD a v Rakousku 11,68 %. Belgickým podnikatelům s příjmy na úrovni 5násobku průměrné mzdy se dvěma dětmi činí odvod na dani včetně pojistného 55,38 % ze ZD, v ČR činí odvod 31,98 % ze ZD, což je o 23,4 % méně. Nejnižšího zdanění z vybraných zemí je dosaženo podnikateli v ČR.

Hodnota daňových odvodů není ovlivněna jen daňovými sazbami v jednotlivých zemích, ale také samotným stanovením základu daně u podnikatelských subjektů. V jednotlivých výpočtech podnikatelé pro stanovení základu daně uplatnili paušální výdaje namísto výdajů skutečných. Paušální výdaje jsou v jednotlivých zemích stanoveny rozdílným způsobem. V ČR činí sazby paušálních výdajů dle vykonávané činnosti podnikatelů od 30 %

do 80 %, nelze však uplatnit výdaje v jakékoliv výši, ale jen do maximální hodnoty stanovené zákonem v rozmezí 600 000 Kč až 1 600 000 Kč. V Belgii je dána pouze jediná 30% sazba paušálních výdajů, které však lze uplatnit maximálně do 4 720 EUR. Překročí-li hodnota výdajů maximální možnou výši, výdaje podnikatele činí vždy 4 720 EUR. Rakouští podnikatelé mohou využít paušálních výdajů dané sazbou 6 % nebo 12 % dle vykonávané podnikatelské činnosti, nejvýše však lze odečíst dle příslušné sazby výdaje ve výši 13 200 EUR nebo 26 400 EUR. Využití paušálních výdajů podnikateli je nejvýhodnější v ČR v porovnání s ostatními vybranými zeměmi. Většina podnikatelů s živnostenským oprávněním využívá paušální výdaje ve výši 60 % nebo 80 %, zatímco v Rakousku paušální výdaje u stejných činností činí 12 %. V Belgii jsou podnikatelé v této oblasti nejvíce znevýhodnění, protože paušální výdaje ve výši 30 % je možné uplatit pouze poplatníky s příjmy do 15 733 EUR (404 023 Kč), v případě vyšších příjmů činí výdaje 4 720 EUR (121 210 Kč). Pro podnikatele v Belgii je výhodnější využít pro stanovení základu daně skutečné výdaje.

Daňové úlevy ve formě slev a NČZD jsou pro podnikatele v Belgii a v ČR totožné jako u zaměstnanců v těchto zemích. Výhodou pro podnikatele v Rakousku odčitatelná položka od ZD tzv. „Gewinnfreibetrag“ ve výši 13 % ze ZD nepřesahující 175 000 EUR, v případě vyššího ZD je 13% sazba snižována. Podnikatelé musí splnit určité podmínky pro uplatnění této daňové výhody, viz kapitola 3.2.3.

Ve vybraných zemích existují rozdíly pro podnikatele nejen v daňové problematice, ale také v oblasti odvodů pojistného. Podnikateli v ČR je odváděno sociální pojištění a zdravotní pojištění odděleně příslušné instituci, tj. OSSZ a zdravotní pojišťovně. V Belgii a Rakousku je zdravotní pojištění součástí celého systému sociálního zabezpečení dané země, je upraveno jednotným právním předpisem a odváděno společně s celkovou výší pojistného. Vyměřovací základ pro výpočet pojistného v ČR je 50 % ze základu daně, na rozdíl od Belgie a Rakouska, kde je vyměřovací základ roven celkovému základu daně. Pojistné v ČR je odvedeno pouze z poloviční výše skutečného základu daně, naopak v Belgii a Rakousku je pojistné stanoveno z celkového základu daně. Ve všech vybraných zemích je daný maximální vyměřovací základ, z kterého je možné pojistné vypočítat. Částky maximálního vyměřovacího základu pro podnikatele jsou uvedeny v Tab. 4. 13, v případě ČR je uveden maximální VZ pro sociální pojištění. Sazby pro výpočet pojistného jsou odlišné v každé z vybraných zemí. Podnikatelé v ČR celkem odvedou na zdravotním a sociálním pojištění 42,7 % z vyměřovacího základu. V Belgii jsou sazby odvodů na pojistném odlišné dle výše zdanitelných příjmů. Sazba 20,5 % přísluší podnikatelům se zdanitelnými příjmy v rozmezí

13 847,39 EUR až 59 795,61 EUR, podnikatelům se zdanitelnými příjmy převyšující 59 795,61 EUR do 88 119,80 EUR je pojistné vypočteno sazbou 14,16 %. Rakouští podnikatelé odvedou na pojistném 28,7 % ze základu daně a 117,48 EUR za rok v rámci úrazového pojištění. Odvod na pojistném podnikatelů v ČR činí 42,7 %, dle jednotlivých sazeb je to v porovnání s Belgií a Rakouskem nejvíce, ale pojistné je vypočteno z poloviční výše základu daně a ne z celkové hodnoty základu daně, jak je tomu na rozdíl v ostatních vybraných zemích.

Tab. 4. 13 Maximální vyměřovací základ pro výpočet pojistného ve vybraných zemích

	EUR	CZK
Česká republika	-	1 569 552 Kč
Belgie	88 119,80 EUR	2 262 917 Kč
Rakousko	73 080 EUR	1 876 694 Kč

Zdroj: vlastní zpracování.

4.4 Komparace zdanění příjmů ze zaměstnání a ze samostatné výdělečné činnosti

Ve vybraných zemích má každá FO možnost vybrat si, zda bude zaměstnaná v rámci pracovněprávního poměru nebo se dle vlastního rozhodnutí stane podnikatelem. Pro zhodnocení, zda je pro FO v ČR, Belgii a Rakousku výhodnější být zaměstnán nebo podnikat z pohledu placení daní a pojistného, jsou porovnávány hodnoty odvodů na dani z příjmů a pojistném. Pro porovnání jsou v jednotlivých státech zobrazeny i výsledné hodnoty ukazatele daňového zatížení u zaměstnanců z Tab. 4. 4 a Tab. 4. 5 a výsledné hodnoty podílů odvodů na dani z příjmů a pojistného k ZD u podnikatelů z Tab. 4. 12. Srovnávány jsou vždy FO v příjmové skupině A, tzn. zaměstnanci, kteří obdrželi roční průměrnou mzdu stanovenou v dané zemi a podnikatelé, kteří dosáhli příjmů v této výši. Rovněž jsou srovnávány FO v příjmové skupině B, tzn. zaměstnanci, kteří získali mzdu a podnikatelé, kteří dosáhli příjmů ve výši 5násobku průměrné mzdy v dané zemi.

4.4.1 Česká republika

Výsledné hodnoty odvodů na dani z příjmů a pojistném v ČR jsou zobrazeny v Tab. 4. 14. V příjmové skupině A podnikatelé bez dětí (Var. A), ale i s dvěma dětmi (Var. B) odvedou na dani z příjmů méně než zaměstnanci. Bezdětným podnikatelům nevznikne žádná daňová povinnost, ale zaměstnancům je ze mzdy sraženo 54 030 Kč na dani

z příjmů, což činí ve skutečnosti 13,78 % z hrubé mzdy. Zaměstnancům se dvěma dětmi je vlivem daňových zvýhodnění na děti záloha na dani ze mzdy snížena, ale podnikatelům vznikl nárok na daňový bonus. Celkově na dani z příjmů a pojistném odvedou ve skutečnosti zaměstnanci bez dětí 24,77 % z hrubé mzdy, odvody podnikatelů činí 35,13 % ze ZD, tzn. zaměstnanci odvedou o 10,36 % méně.

V příjmové skupině B jsou ve výhodnější pozici v rámci odvodů na dani a pojistném zaměstnanci. Bezdětný zaměstnanec odvede na dani a pojistném 29,18 % z hrubé mzdy a podnikatel 34,53 % ze ZD.

V konkrétních příkladech je v ČR z daňového hlediska výhodnější podnikat, podnikateli v daných příjmových situacích je dosaženo nižšího podílu odvodu na dani z příjmů k ZD v porovnání se skutečným odvodem daně z příjmů zaměstnanců z hrubé mzdy. V rámci srovnání daňového zatížení u zaměstnanců a podílů celkových odvodů k ZD je výhodnější situace na straně zaměstnanců a skutečné odvody z hrubé mzdy zaměstnanců jsou nižší než odvody daně z příjmů a pojistného ze ZD podnikatelů.

Tab. 4. 14 Odvody na dani a pojistném poplatníků v ČR

		Příjmy A (Kč)	Podíl (%)	Příjmy B (Kč)	Podíl (%)
Zaměstnanec	Záloha na dani z příjmů (Var. A)	54 030	13,78	382 263	19,48
	Záloha na dani z příjmů (Var. B)	19 422	4,95	347 655	17,72
	Odvod pojistného 11 %	43 164	-	190 309	-
	Celková výše odvodů (Var. A)	97 194	24,77	572 572	29,18
	Celková výše odvodů (Var. B)	62 586	15,95	537 964	27,42
Podnikatel	Celková daňová povinnost (Var. A)	0	0	179 445	13,18
	Celková daňová povinnost (Var. B)	- 34 608	-22,05	144 837	10,63
	Odvod pojistného 42,7 %	55 133	-	290 775	-
	Celková výše odvodů (Var. A)	55 133	35,13	470 220	34,53
	Celková výše odvodů (Var. B)	20 525	13,08	435 612	31,98

Zdroj: vlastní zpracování.

4.4.2 Belgie

V Tab. 4. 15 jsou uvedeny výsledné hodnoty odvodů na dani z příjmů včetně městské daně a odvodů na pojistném do systému sociálního zabezpečení v Belgii. Odvod na daních zaměstnanců i podnikatelů v příjmové skupině A je téměř bez rozdílu. Podnikatel se dvěma dětmi odvede na dani a pojistném 51,07 % ze ZD, zaměstnanec v této situaci odvede z hrubé mzdy 39,32 %.

Skutečné odvody ze ZD podnikatelů s příjmy ve výši 5násobku průměrné mzdy nejsou příliš odlišné od skutečných odvodů zaměstnanců z hrubé mzdy. Lépe jsou na tom zaměstnanci s dětmi i bez dětí, ale pouze o několik desetin procent.

Zhodnocením ukazatele daňového zatížení u zaměstnanců a podílů odvodů na dani z příjmů, popř. dani a pojistném k ZD z podnikatelů lze zjistit, že výsledné hodnoty nejsou příliš odlišné v porovnání zaměstnanců a podnikatelů. Nejvyšší rozdíl nastává v příjmové skupině A v případě celkové výše odvodů, kdy podnikatelé celkově odvedou 54,36 % ze ZD a zaměstnancům činí skutečný odvod na dani a pojistném 42,24 % z hrubé mzdy.

Výhodnější situace v Belgii v oblasti odvodů na dani a pojistném je pro zaměstnance, ve skutečnosti na dani a pojistném odvedou z hrubé mzdy méně než podnikatelé ze ZD.

Tab. 4. 15 Odvody na dani a pojistném poplatníků v Belgii

		Příjmy A (EUR)	Podíl (%)	Příjmy B (EUR)	Podíl (%)
Zaměstnanec	Celkový daňová povinnost (Var. A)	12 284,89	29,17	90 558,16	43,00
	Celkový daňová povinnost (Var. B)	11 056	26,25	89 345,31	42,42
	Odvod pojistného 13,07 %	5 505,08	-	27 525,42	-
	Celková výše odvodů (Var. A)	17 789,97	42,24	118 083,58	56,07
	Celková výše odvodů (Var. B)	16 561,08	39,32	116 870,73	55,49
Podnikatel	Celková daňová povinnost (Var. A)	12 662,92	33,86	102 759,06	49,91
	Celková daňová povinnost (Var. B)	11 434,02	30,57	101 546,21	49,32
	Odvod pojistného 14,16 % nebo 20,5 %	7 667	-	12 477,76	-
	Celková výše odvodů (Var. A)	20 329,92	54,36	115 236,82	55,97
	Celková výše odvodů (Var. B)	19 101,08	51,07	114 023,97	55,38

Zdroj: vlastní zpracování.

4.4.3 Rakousko

V konkrétních příkladech u rakouských poplatníků není zohledněna sleva na děti, protože poplatníci nepobírali přídavky na vyživované děti, tzn. v Tab. 4. 16 jsou zobrazeny pouze výsledné hodnoty varianty A. Zaměstnanci s roční průměrnou mzdou odvedou ve skutečnosti na dani z příjmů a pojistném 28,81 %, ve srovnání s podnikateli je to o 12,05 % méně.

V příjmové skupině B podnikatelé odvedou na dani z příjmů a pojistném 50,90 % ze ZD. Zaměstnanci ze své hrubé mzdy odvedou 45,72 %, což je o 5,18 % méně než u podnikatelů. Zhodnocením výsledných údajů o procentuální výši odvodů je v Rakousku výhodnější situace na straně zaměstnanců.

Tab. 4. 16 Odvody na dani a pojistném poplatníků v Rakousku

		Příjmy A (EUR)	Podíl (%)	Příjmy B (EUR)	Podíl (%)
Zaměstnanec	Odvod na dani z příjmů	2 943,85	10,69	49 721,45	36,10
	Odvod pojistného 18,12 %	4 991,15	-	13 242,10	-
	Celková výše odvodů	7 935	28,81	62 963,55	45,72
Podnikatel	Celková daňová povinnost	2 830,80	11,68	40 601,13	33,50
	Odvod pojistného 28,7 % + úrazové pojištění	7 074,25	-	21 091,44	-
	Celková výše odvodů	9 905,05	40,86	61 692,57	50,90

Zdroj: vlastní zpracování.

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo vymezení teoretických aspektů daně z příjmů FO a mzdové problematiky v České republice, Belgii a Rakousku, dalším cílem bylo srovnat daňové zatížení zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných ve vybraných zemích a zhodnotit rozdíly a výhody ve zdanění příjmů FO v jednotlivých zemích. Ve vybraných zemích jsou daňové systémy v oblasti daně z příjmů FO odlišné. V Belgii vyjma daně z příjmů na federální úrovni jsou příjmy FO zdaňovány také tzv. městskou daní na místní úrovni. Další odlišnosti jsou v uplatnění paušálních výdajů podnikatelů, v uplatnění daňových úlev, které jsou ve formě NČZD nebo slev na dani a daňových zvýhodnění, další rozdíl je např. v sazbách daně z příjmů. Nelze jednoznačně říci, ve které zemi jsou podmínky pro zdanění příjmů podnikatelů a zaměstnanců výhodnější, protože jednotlivé možnosti zdanění a daňové úlevy přináší poplatníkům daně v každé zemi jistá pozitiva. Pro zhodnocení zdanění zaměstnaneckých příjmů byly porovnávány hodnoty vybraného ukazatele daňového zatížení v jednotlivých zemích. Výši zdanění příjmů ze samostatné činnosti nelze porovnat na základě ukazatelů, proto pro zhodnocení byly srovnávány podíly daně z příjmů FO k ZD a podíly celkových odvodů na dani a pojistném k ZD v ČR, Belgii a Rakousku.

První kapitola byla zaměřena na vymezení teoretických aspektů daně z příjmů FO v České republice. V první části kapitoly byly popsány možnosti zdanění příjmů ze závislé činnosti včetně pracovněprávního vztahu. Druhá část kapitoly byla věnována příjmům ze samostatné činnosti a pojistnému na sociální a zdravotní pojištění podnikatelů. Závěr kapitoly byl zaměřen na společnou daňovou problematiku zaměstnanců a podnikatelů, jako jsou odpočty od ZD, slevy na dani a daňová zvýhodnění.

V druhé kapitole byly vymezeny pravidla a možnosti pro zdanění příjmů FO v Belgii a Rakousku. První část kapitoly byla zaměřena na daň z příjmů FO v Belgii včetně stanovení základu daně, sazeb daně z příjmů a různých daňových úlev snižující daňovou povinnost. V druhé části kapitoly byly uvedeny teoretické aspekty daně z příjmů FO v Rakousku, možnosti zdanění zaměstnaneckých a podnikatelských příjmů a jednotlivé daňové výhody.

Třetí kapitola byla věnována praktické aplikaci dané problematiky diplomové práce. Pro samotné zhodnocení daňového zatížení zaměstnaneckých příjmů bylo nutné vypočítat čisté mzdy zaměstnanců v ČR, Belgii a Rakousku. Výpočet čisté mzdy byl proveden na základě hrubých mezd zaměstnanců ve výši minimální mzdy, průměrné mzdy a 5násobku průměrné mzdy stanovené v dané zemi. U jednotlivých výpočtů byly zohledněny dvě

varianty. Ve variantě A měli poplatníci nárok na uplatnění NČZD nebo slevy na dani na poplatníka a u varianty B měli navíc nárok na daňovou úlevu na dvě vyživované děti. Následně byly vypočteny hodnoty daňového zatížení dle ukazatele efektivní sazby daně ETR_T a ETR_{T+SI} na základě údajů z výpočtů čistých mezd. Z výsledků vyplývá, že s rostoucím příjmem efektivní sazba daně roste.

V rámci komparace výsledků daňového zatížení poplatníků u varianty A byly vypočteny hodnoty ukazatelů efektivní sazby daně a vytvořena grafická zobrazení výsledných hodnot. Nejvyšší daňové zatížení dle ETR_T ve všech skupinách příjmů přísluší zaměstnancům v Belgii. Zaměstnanci s příjmy ve výši minimální mzdy a průměrné mzdy jsou nejméně daňově zatíženi v Rakousku, důvodem je nulové zdanění příjmů do 11 000 EUR. Na základě výpočtu daňového zatížení dle ETR_{T+SI} byly výsledné hodnoty ve všech skupinách příjmů nejvyšší u zaměstnanců v Belgii. Po zohlednění pojistného hrazeného zaměstnanci do výpočtu efektivní sazby daně dochází k nejnižšímu daňovému zatížení u zaměstnanců v ČR, tzn. čeští zaměstnanci ve skutečnosti na dani a pojistném odvedou nejméně ve srovnání s vybranými zeměmi.

U varianty B jsou dle ukazatele ETR_T ve všech skupinách příjmů nejvíce daňově zatíženi zaměstnanci v Belgii. Nejméně daňově zatíženi jsou zaměstnanci v ČR, v rámci minimální mzdy je daňové zatížení v záporných hodnotách, protože zaměstnanci mají nárok na daňový bonus. Dle ukazatele ETR_{T+SI} nedošlo k významným změnám ve výsledcích, vyjma zvýšení daňového zatížení ve všech státech z důvodu zohlednění pojistného hrazeného zaměstnanci do výpočtu. Nejvíce jsou daňově zatíženi zaměstnanci v Belgii, naopak nejnižší daňové zatížení přísluší zaměstnancům v ČR.

Pro zhodnocení zdanění příjmů ze samostatné výdělečné činnosti bylo nutné vypočítat celkovou daňovou povinnost na dani z příjmů FO a výši odvodů na pojistném podnikatelů ve vybraných zemích. Výpočet daňové povinnosti vycházel z hodnoty příjmů podnikatelů, které byly stanoveny na úrovni průměrné mzdy (příjmy A) a 5násobku průměrné mzdy (příjmy B) daného státu. I v tomto případě bylo počítáno s bezdětnými poplatníky (varianta A) a s poplatníky se dvěma dětmi (varianta B). Výdaje pro výpočet základu daně byly stanoveny procentem z příjmů dle příslušné legislativy ČR, Belgie a Rakouska. Z důvodu odlišných podmínek zdanění příjmů a odvodů pojistného ve vybraných zemích nelze dosáhnout úplného srovnání. Z výsledných částek daně z příjmů FO a pojistného byly vypočteny podíly daně z příjmů k ZD a podíly celkových odvodů na dani a pojistném v jednotlivých zemích. Ve variantě A u bezdětných podnikatelů s příjmy na úrovni průměrné mzdy v daném státě odvedou na dani a pojistném ze ZD nejvíce poplatníci v Belgii

ve výši 54,36 %, v Rakousku činí tento odvod 50,90 % a v ČR 35,13 %. Podnikatelé se dvěma dětmi v Belgii odvedou na dani a pojistném ze ZD 55,38 % v případě příjmů na úrovni 5násobku průměrné mzdy v daném státě, podnikatelům v ČR činí odvod ze ZD o 23,4 % méně v porovnání s Belgií. Ve všech případech podnikatelé v Belgii odvedou na dani a pojistném ze ZD nejvíce ve srovnání s podnikateli v ČR a Rakousku, nejlépe jsou na tom podnikatelé v ČR. V konkrétních příkladech byl základ daně stanoven z rozdílů příjmů a paušálních výdajů. Paušální výdaje jsou v jednotlivých zemích stanoveny rozdílně, a právě tento aspekt má velký vliv na základ daně a následně celkovou daňovou povinnost. Nejlépe jsou zvýhodněni podnikatelé v ČR, kteří si mohou na základě vykonávané činnosti uplatnit paušální výdaje až ve výši 80 %. Ze statistik Eurostatu z roku 2017 vyplývá, že nejvyšší počet podnikatelů z vybraných zemí bylo v ČR a to 822 tis., dále v Belgii 599,2 tis. a v Rakousku 442,1 tis.

V závěru praktické aplikace diplomové práce bylo srovnáváno zdanění příjmů podnikatelů a zaměstnanců v rámci jednotlivých zemí. Hodnocení vychází z vypočtených částek odvodů na dani z příjmů a pojistném podnikatelů i zaměstnanců. Základem pro výpočet daně z příjmů byly u obou skupin poplatníků stanoveny příjmy na úrovni průměrné mzdy a 5násobku průměrné mzdy. Pro zhodnocení byly použity výsledné údaje daňového zatížení u zaměstnanců a podíly odvodů na dani z příjmů a pojistném k ZD. V ČR jsou ve výhodnější pozici zaměstnanci, kteří mají nižší celkové skutečné odvody z hrubé mzdy ve srovnání s odvody daně z příjmů FO a pojistného ze ZD podnikatelů. V Belgii není dosaženo tak značných rozdílů jako u situace v ČR, odvody podnikatelů a zaměstnanců nejsou příliš odlišné, avšak lépe jsou na tom zaměstnanci. V rámci srovnání daňového zatížení zaměstnanců a podílu odvodů na dani z příjmů a pojistném k ZD podnikatelů v Rakousku jsou ve výhodnější pozici zaměstnanci, kteří z hrubé mzdy odvedou ve skutečnosti méně než podnikatelé ze stanoveného ZD.

Z celkových výsledků diplomové práce vyplývá, že nejvíce daňově zatíženi jsou obyvatelé Belgie. FO v Belgii odvádí nejenom federální daň z příjmů, ale také městskou daň. Druhé nejvyšší zdanění přísluší poplatníkům s příjmy ze zaměstnání a podnikání v Rakousku. Nejnižší daňové zatížení poplatníků z vybraných zemí přísluší zaměstnancům a podnikatelům v ČR, částečně je to dáno i jednotnou sazbou daně na rozdíl od Belgie a Rakouska, kde jsou pro zdanění příjmů zavedeny progresivní sazby daně.

Z diplomové práce lze usoudit, že nejenom možností stanovení základu daně, daňové úlevy, sazby daně, ale také postup výpočtu daně z příjmů FO je v ČR, Belgii a Rakousku odlišný. V ČR zdanění všech příjmů FO podléhá jednotné sazbě daně 15 %, poplatníci

s vyššími příjmy jsou následně zdanění solidární daní. V ostatních vybraných státech existuje progresivní sazba daně dle dosažených příjmů, pro ČR by bylo účinné zavést progresivní sazbu daně, aby zdanění dosažených příjmů bylo spravedlivé pro všechny obyvatele. Pouze v ČR je daň z příjmů zaměstnanců vypočtena ze superhrubé mzdy. Pokud by došlo ke zrušení superhrubé mzdy a vypočet zálohy na dani by vycházel z rozdílů hrubé mzdy a pojistného hrazené zaměstnancem, jak je tomu v Belgii a Rakousku, snížil by se základ daně a následně by došlo ke zvýšení výsledné čisté mzdy.

Seznam použité literatury

Odborná literatura:

- [1] DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2018*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-125-5.
- [2] GERZOVA, Larisa, Grant Adrián HAP, Ivana KIRETA, Magdalena van DOORN-OLEJNICKA, Andreas PERDELWITZ, Marnix SCHELLEKENS, Kristina TROUCH a Ruxandra VLASCEANU, ed. *European tax handbook 2018*. The twenty-ninth edition. Amsterdam: IBFD, [2018]. Global tax series. ISBN 978-90-8722-455-4.
- [3] CHLÁDKOVÁ, Alena, Petr BUKOVJAN, Bořivoj ŠUBRT, et al. *Mzdy 2017: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2017*. 14. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-542-0.
- [4] KOZIEŁ, Michał. *Právní předpisy v podnikání*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. ISBN 978-80-248-3606-5.
- [5] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.
- [6] SCHULTZOVÁ, Anna. *Daňovníctvo: daňová teória a politika I*. Tretie, doplnené a prepracované vydanie. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-107-3.
- [7] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-274-5.
- [8] ŠUBRT, Bořivoj. *Obsluha mzdy a platu*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, [2016]. ISBN 978-80-7554-008-9.
- [9] VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-926-8.
- [10] VYCHOPENĚ, Jiří. *Daň z příjmů 2018*. 14. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-019-9.

Internetové a ostatní zdroje:

- [11] DELOITTE TAX WIRTSCHAFTSPRÜFUNGS GMBH. *Invest in Austria: Tax aspects* [online]. [23. 1. 2019]. Dostupné z: https://investinaustria.at/en/downloads/brochures/ABA_Tax_Aspects_Austria_2018.pdf

- [12] DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED. *Taxation and Investment in Belgium 2017* [online]. [31. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-belgiumguide-2017.pdf>
- [13] EXPATICA. *Belgian tax guide: Understanding taxes in Belgium for foreigners* [online]. [30. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.expatica.com/be/finance/taxes/belgian-tax-guide-understanding-taxes-in-belgium-for-foreigners-100073/>
- [14] EXPATICA. *How to calculate your tax burden in Belgium* [online]. [29. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.expatica.com/be/finance/taxes/how-to-calculate-your-tax-burden-in-belgium-103649/>
- [15] FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIEN. *Belastingvoordelen* [online]. [30. 1. 2019]. Dostupné z: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/belastingvoordelen>
- [16] FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIEN. *Beroepsinkomen* [online]. [29. 1. 2019]. Dostupné z: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/belastingaangifte/belastbaar_inkomen/beroepsinkomen
- [17] FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIEN. *Giften* [online]. [4. 2. 2019]. Dostupné z: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/belastingvoordelen/giften>
- [18] FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIEN. *Personen ten laste* [online]. [30. 1. 2019]. Dostupné z: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste
- [19] FISCONETPLUS. *WETBOEK VAN DE INKOMSTENBELASTINGEN 1992* [online]. [29. 1. 2019]. Dostupné z: <http://www.ericbeaucourt.be/algemeen/fiscaal.pdf>
- [20] KPMG ALPEN-TREUHAND GMBH. *Austria - Income Tax* [online]. [23. 1. 2019]. Dostupné z: <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2011/12/austria-income-tax.html>
- [21] KUČEROVÁ, Dagmar. *Zálohy na sociální a zdravotní pojištění pro rok 2019* [online]. [2. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/zalohy-na-socialni-a-zdravotni-pojisteni-pro-rok-2019/>
- [22] LEXOVÁ, Markéta. *Vyšší daňové zvýhodnění na děti a jeho uplatnění* [online]. [29. 1. 2019]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/vyssi-danove-zvyhodneni-na-deti-a-moznosti-jeho-up/>
- [23] PRACTICALI. *De geïndexeerde bedragen aanslagjaar 2019* [online]. [2. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.practicali.be/blog/geindexeerde-bedragen-aj-2019/>

- [24] PRICEWATERHOUSECOOPERS. *Belgium: Individual Deductions* [online]. [29. 1. 2019]. Dostupné z: <http://taxsummaries.pwc.com/ID/Belgium-Individual-Deductions>
- [25] RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID. *Identiteit* [online]. [1. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.rs.zfgov.be/nl/organisatie/identiteit>
- [26] SOCIALE ZEKERHEID ZELFSTANDIGE ONDERNEMERS. *Bijdragen 2019* [online]. [11. 3. 2019]. Dostupné z: https://www.rsvz.be/sites/rsvz.be/files/publication/folder_sociale_bijdragen_01_2019.pdf
- [27] SOZIALVERSICHERUNGSANSTALT DER GEWERBLICHEN WIRTSCHAFT. *Freiberufliche Sozialversicherung Erstinformation* [online]. [10. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.svagw.at/cdscontent/load?contentid=10008.586913&version=1514455958>
- [28] ŠKARBANOVÁ, Tereza. *Analýza vybraných aspektů zdanění příjmů ze závislé činnosti v České republice a v Rakousku*. Ostrava, 2018. Diplomová práce. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Fakulta ekonomická, katedra účetnictví a daní.
- [29] ŠŤASTNÁ, Štěpánka. *Komparace zdaňování příjmů fyzických osob v ČR a v Belgii*. Brno, 2014. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, ústav financí.
- [30] VORÁČEK, Lukáš. *Paušální výdaje v ČR a v EU*. Praha, 2018. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, katedra veřejných financí.
- [31] WIRTSCHAFTSKAMMER. *Steuerermäßigung bei außergewöhnlicher Belastung* [online]. [24. 1. 2019]. Dostupné z: https://www.wko.at/service/steuern/est-koest_SteuerermaessigungbeiaussergewoehnlicherBelastung_.pdf
- [32] WIRTSCHAFTSKAMMER. *Sonderausgaben* [online]. [24. 1. 2019]. Dostupné z: https://www.wko.at/service/steuern/est-koest_Sonderausgaben_Broschuere.pdf
- [33] WIRTSCHAFTSKAMMER. *Die steuerliche Verlustverwertung* [online]. [23. 1. 2019]. Dostupné z: https://www.wko.at/service/steuern/Die_steuerliche_Verlustverwertung.html
- [34] WIRTSCHAFTSKAMMER. *Der Gewinnfreibetrag* [online]. [22. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.wko.at/service/steuern/der-gewinnfreibetrag.html>
- [35] WIRTSCHAFTSKAMMER. *Aktuelle Werte: Einkommen-/Körperschaftsteuer ab 2016* [online]. [25. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.wko.at/service/steuern/Aktuelle-Werte:-Einkommen--Koerperschaftsteuer-ab-2016.html>

[36] ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD ČR V BRUSELU. *Souhrnná teritoriální informace Belgie* [online]. [28. 1. 2019]. Dostupné z: [http://publiccontent.sinpro.cz/PublicFiles/2018/08/20/Nahled%20STI%20\(PDF\)%20Belgie%20-%20Souhrnna%20teritorialni%20informace%20-%202018.123129099.pdf](http://publiccontent.sinpro.cz/PublicFiles/2018/08/20/Nahled%20STI%20(PDF)%20Belgie%20-%20Souhrnna%20teritorialni%20informace%20-%202018.123129099.pdf)

[37] ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD ČR VE VÍDNI. *Souhrnná teritoriální informace Rakousko* [online]. [29. 1. 2019]. Dostupné z: [http://publiccontent.sinpro.cz/PublicFiles/2018/06/22/Nahled%20STI%20\(PDF\)%20Rakousko%20-%20Souhrnna%20teritorialni%20informace%20-%202018.183500342.pdf](http://publiccontent.sinpro.cz/PublicFiles/2018/06/22/Nahled%20STI%20(PDF)%20Rakousko%20-%20Souhrnna%20teritorialni%20informace%20-%202018.183500342.pdf)

Zákony a další právní předpisy:

Bundesgesetz Nr. 400/1988, Einkommensteuergesetz.

Pokyn č. GFR D-40 Stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2018.

Nářízení vlády č. 213/2018 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2017, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2017, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2019 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2019 a o zvýšení důchodů v roce 2019.

Nářízení vlády č. 273/2018 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratk

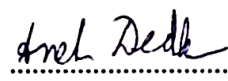
ČR	Česká republika
DZD	Dílčí základ daně
EStG	Einkommensteuergesetz
ETR _T	Efektivní daňová sazba
ETR _{T+SI}	Efektivní daňová sazba včetně sociálního a zdravotního pojištění
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
HDP	Hrubý domácí produkt
k. s.	Komanditní společnost
NČZD	Nezdanitelné části základu daně
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	Právnícká osoba
SP	Sociální pojištění
SVČ	Samostatně výdělečná činnost
v. o. s.	Veřejná obchodní společnost
VZ	Vyměřovací základ
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o dani z příjmů
ZP	Zdravotní pojištění
ZPSZ	Zákon o pojistném na sociální zabezpečení
ZTP	Zvlášť tělesně postižený

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. 4. 2019

.....
Aneta Dedková